

چيروڳه لئه

حهفته نامه يه كي نه ليكترؤني تايبهت به چيروڳي كارگه بيه: نهها.

ژماره ۴ - ۱۲ ي ريبه ندان ۲۷۱۷

چيروڳ نووساني نه م ژماره يه:

په حمان جهنگ
سارا سولتاني (به هار)
هيووا به يرامي
شهرمين سالحي
سارا سادق زاده
مريهم قازي
بيژهن په حمان
سارا قورباني (هه وراز)
فه رهاد ساله حي فھر
ناسر فه تحي

تيؤري:

مريهم قازي

چيروڳي ميوان:

رزگار لوتفي
رزگار نه مين نژاد
سه يغولا ساعيد موچشي

مزگيني:

لاپه ۳۰...

ناماده كاران:

نه مير سيرا جه دين
ناسر فه تحي

«بۆ...»

وینەى ئەو کارەساتە نەیینن و هاوکاتیش
خیزان و دایک و خووشکەکانیان هاندەدا
بچنەوه ژووری.

سێحەب کارەساتە که بنەماله ییکی زۆر
هەزار دەستکورت بوون و خەلکی
گەرەکه کەش لەخۆیان نەدەگرت بچن
لەشی سووتاو و بێ حەرەکه ی سوێسنە
لەسەر عەرزە قوراپییه که هەستیننەوه و
تا هاتنی هیزی فریاکەوتن بۆ جینگەییکی
ویشک و برینگتر رایگۆیزن، لەوان وایه
هەژاری و نەداری ئەوانیان پێوه دەنووسی
یا کەسایهتی قۆردەماغ و هەبەتی
پۆزاویان چرژى تێدەکهوئ یا دەپووشی و
مسقال مسقال له کهمی دەدا.

له قەرەباغیه که دا ریگه بۆ ئامبلانسە که
و پۆلیس دەکەنەوه و ئینجا سی چواریک
له دراوسیکان هەستی رەحم و بزەبیان
بەسەر هەستی قۆردەماغیان دا زال دەبی
و وێرای پەرستار و دکتۆره گشتیه که ی
نەخۆشخانه، دەستیک دەدەنی و لەشی
وهک زووخال رەش هەلگه پراوی سوێسنە
داوینە سەر برانکارده که و باوکیشی وێرای
یه کئ له دراوسیکان له گه لیان سوار دەبن
و ئامبلانس به ناژیره وه شوینی
کارەساتە که به جئ دیلی و پۆلیس له
توێژینه وه کانی هەر بەردەوام دەبی. ئەو
دراوسیانه ی که هەستی کونجکۆلی و
رێژە ی هەستی فزوولی و باسووخواسی
پهراوه زانه ی دراوسییه تییان بۆ زهوت
نەدەبوو پێبه پئی پۆلیس دەچن بۆ

کاتزمیر ریک سی و نیوی شهویکی
کورتی هاوین بوو ، قیزه قیژ و گورپه
گورپیان تهواوی گه رەکی خوودار کردبوو
و وهک خەلکی گه رەکه که دهیانکوت
ئاوره که ی وا گه شابۆوه ره سەر سیمه
کاره باکانی دارتيله که کهوتبوو و به زيقه
زيق و ناله نالی سوێسنه ی ئاورگرتوو
وه خه بهر هاتبوون و دهیانگوت کورپی ئەو
ماله له سەر په نجه ره را پئی نه کووتبا
دانیشه عەرزى، ئاوره که ئەوهنده ی دی
ده گه شاهه و ئیسته ئیسکه کانیشی
هه پروون به هه پروون ببوون و ژنی ماله
جیرانه که یتر له حه به ساوی دهستی
تیکه لآبوو به جیی ئەوه یکه په تووی
تیوه رگری تونگه ئاویکی ویگپرابوو و
ئاگره که ی کوژاندبووه و پاش چەند
خولهک په توویکی تیوه رگرتبوو وهک
پیشان هه موو گیانی پیشابوو و قورپاوی
ببوو و هیزی ناله ناله کانیشی به ره و کزی
ده چوو و باوکی پیری به ژنی سه رپی له سر
دوو دهستی راگرتبوو و ده میک بۆ
جگه رگۆشه که ی ده گریا و ده میک
سه رکۆنه ی ده کرد بۆ ئابرووت بردين
رۆله...

خەلکی گه رەکیش وا حه به ساو ترسابوون
هەر له باوک و کچه یان ده پروانی و به عزئ
له ژنه کان ده گریان و پیاوه کانیش
مناله کانیان دهنگ دەدا نه یه ن به ملاوه و

زۆریان له بهریک کیشاباوه به سانایی له قورقورچوچکهیان دههالا و دهیخنکاندن و بهرپی دهکردنه ئه و جییهی که کهس لپی نه گه پرابوو...ژنان و کچانی دراوسی له کاتی بیکاریدا لیک کو دهبوونهوه و یهکی دهیکوت له میژ بوو کورپیکی خوش دهویست ده لپن زه ماوهندی کردوو و له سویسنه دابراوه بویه خوی سووتاندوو. یهکی دیکهیان دهیکوت ده لپن به هوی خه مۆکی بووه خوی سووتاندوو و ئهوانه ی خه مۆکیان ههیه تا سنووری خۆکوژی ده پۆن جا خویان و شانسی خویان ئیویه ده گه رپتتهوه لهو سنووره و ئیواشه تیدا دهچی...

یهکی دیکهیان دهیکوت هه موو له بهر ئه و هه ژاری و نه داریییهیان بووه و خوی له بهر رانه گرتوو و خوی سووتاندوو.

یکێ دی دهیکوت وهبال ئهستۆی ئهوانه ی واده لپن دست درپژیان پی کردوو و ئاوا خوی ده رباز کردوو. یهکی دی دهیکوت شه یاتین دهوریان داوه و پیا نکر دووه.

یهکی دی دهیکوت ، فلان و فیسار...

یهکی دی دهیکوت....

تهنانهت بنه ماله کهشی هوی سه ره کی و راسته و خوی پروودانی ئه و کاره ساته بویان ده رنه که وتبوو و هه ر ئه وهش و پرا دهر د و په ژاره کانی دیکه ی ژیان ده ئه وهنده ی دیکه ی پی توابوونهوه...

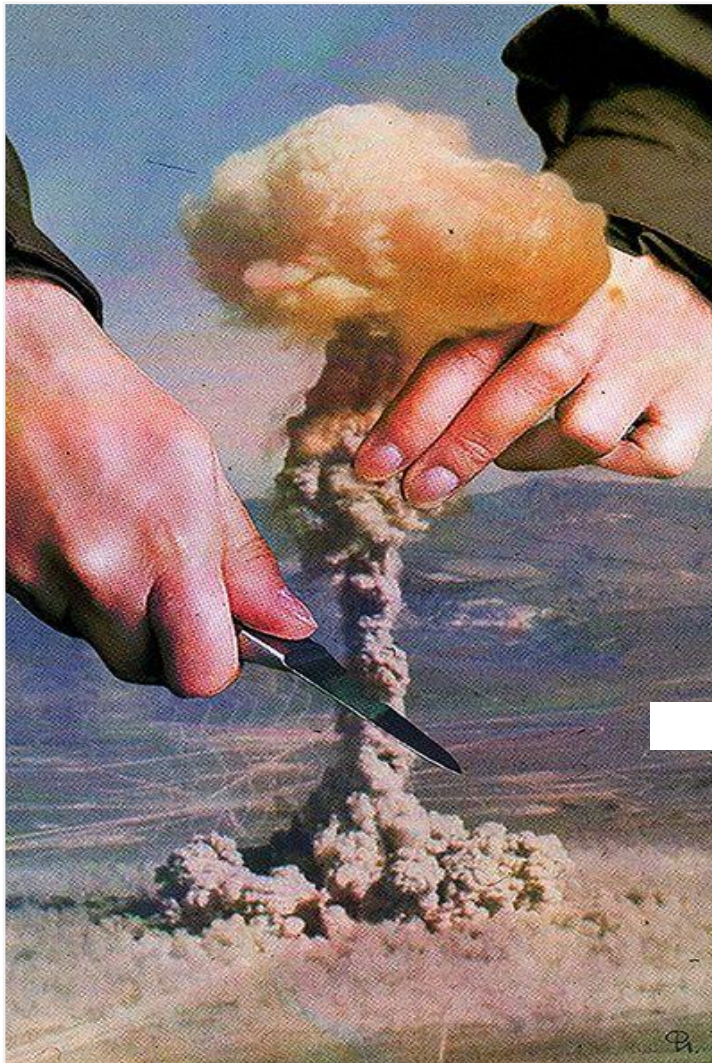
شوینه کانی که سه ره داوی ئه و کاره ساته ی تیدا به دی ده کرا و پولیس وینه ی لیده گرتن...

چه و رای دهستی که له ژان و ئوفان ده رکه ی مالانی گه ره کی کووتابوو به سه ر ده رکه کانه وه مابوووه و شوینپی چه وری لاقیشی تا ئه و جییه ی خوی خسبوو عه رزی به سه ر چیمه نتووی کۆلان دا مابوووه و له ته جله سووتاه کانیسه له کۆلان که وتبوون و پولیس و دراوسیکان هه لپانده گرتته وه... پاش کاره ساته که بو سبه ی و سبه کانی دواتریش هه ر جاره دراوسیکان سه ریکی ماله سویسنه یان ده دا و له خووشکوو براکانی حالوو رۆژی سویسنه یان ده پرسی و ئه وانیش که له چاوو و کرده وه یان را ویده چوو ئه و کاره ساته وه ک خه میکی قوول رۆح و که سایه تیانی له ناو بر دووه به دووسی ولامی به لئ و نا جوابی پرسیا ری دراوسی و خزموو ئاشناکانیان ده داوه و خویان له وتوو پیزی زیاتر ده بوارد و خویان ده دزیوه. سویسنه به رپیکرابوو نه خوشخانه ی پاریزگا به لکوو له مه رگ رزگاری که ن...

سئ شه و بوو ویده چوو خه لکی گه ره ک که شایه تی ئه و پرووداوه خۆفینه روو دلته زینه بوون خه ویان لیبرابوو و هه ر له سه ری شه و پوه خۆف ده یگرتن و وزه و وره یان بو ژیان لاواز ببوو و و پاش ئه و کاره ساته ژیان له پروانگه ی ئه وانه وه وه ک داوه ده زوو ییکی نه پسین خوی ده نواند که

زایه لهی شین و گابۆرپیک به قرچه قرچی
نیوه رۆیه لهو بیدهنگییه دا هه موو
گه ره کی داگرت و دراوسیکانی گه ره ک به
پرتاو خۆیان گه یانده شوینی شین و
گریانه که، به سه ر جه نازه ی کفن کراو و
تارای سوور پیدادراوی سوپسنه دا
که وتن. که له هه لا هه لا بوونی جه سته ی
بۆوه ی نه ببوو که له مردوو شو رخانه
بیشۆن و هه ر له سه ر برین پیچه که وه
شووردبوویان و ده یاننارد به خاکی
بسپیرن.

سارا سولتانی "به هار"

Anthony D Kelly

«سهنگەر»

شهو بوو و تهزوويه کي سارد دههات. بۆنى بارووت و دووکه له ولاتی داگرتبوو. کاتزميریک دهبوو تهقه وهستا بوو. کار گهيشتبوو شهري دهستهويه خه و کۆلان به کۆلان و هه موو تهو ئيوارهيه تهقه بوو. دوو چه کدار له پشت په نجه ره ی بينايه کي چۆل دانیشتبوون. له سه ره په نجه ره که دوو ته لیس گل داندرابوون و نیوانیکی که میان درابویه. گوئ قولاغ و له سه ره ههست بوون. یه کیان بهردهوام قوته قوتی بوو و به که لینی نیوان ته لیسه کاندا چاوی له کۆلان ده کرد و تهوهی دیکهش دانیشتبوو و پالی وه دیواری دابوو و دهستی له سه ره چه که که ی بوو. چه کداری یه ک: «سه رم بهو بی دهنگیه ی دیشی.» ملی قوت کردبوو و چاوی له وسه ری کۆلان ده کرد.

چه کداری دوو: «شه ره ئیدی. هه ره دهقه و جوړیکه. ده بی رابی.»

«نا، شه ره ده بی یه کسه ره تهقه بی و سی ره له دوژمنی خویری بگری و تهقه له نیوچاوانیان بکه ی و خوین فیچقه ی بکات. تهوه کوا شه ره. ئاخ ته گه ئیستا دههاتنه ده ره سه گبه سه ساریکم پی ده کردن مه گیم خودا بزانی.»

«ته تو نازای.» خه ریک بوو دهفته ریکی گیرفانی له باخه لی سه ره سینگی ده ره ده هینا. قه له مه که شی له جی قه له می سه ره قۆلی ده ره هینا و شتیکی له دهفته ره که ی دا نووسی.

«ته ری وه لاهی هیند نازام. به ده پیاوان بۆم بین هه موان ده ترینم. تهوه بۆخۆشت دیوته ئیدی چه ند ته نگیه وه. یه کیشیان قوتار ناکه م. ئاخ تهوه بۆ نایه ن گوړی تهو بابیه ان ده گیم.»

«ته من قهت وهک تو نه بووم. هه تا فیروبووم چه کی به ده سه ته وه گرم فه رمانده که م شیت بوو له گه لم. مندالیش بووم هه ره خۆم ده بوارد و له وهختی شه ره و شتی دا قوونه دزه م ده دایه.» دهفته ره که ی له گیرفانی خسته وه و قه له مه که شی له جی خۆی نایه وه و قیت دانیششت و چه که که ی هینا یه سه ره پی. «هه ره بویه ش مامۆستا کانم خۆشیان ده ویستم. ئاخ پیاوی گیره و کیشه ی نه بووم.»

چه کداری یه که م قاقایه کی کیشا و دهستیکی به سه ره چه که که ی دا هینا. «به قوربانی تهو چه که ی بم. له بابم خۆشتر ده وی. ده زانی چه ند م به وه ی تو پاندوون؟ ته من هه میشه سه ره بزێو و به گیره بووم، ته ی چۆن، بویه ش ئیستا بوومه تهو پیاوه.»

چه كدارى دووههم ههستاين. «نۆرهمه. وهره دانیشه.»

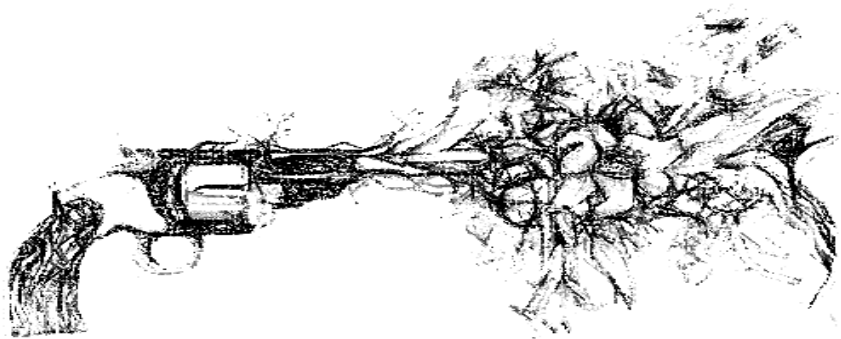
«نا ئهوه ئهركى منه.»

«لهوهى گهري، وهره دانیشه و جگهرهيه كى بهبا كه.»

«ئاي كوتت. له بي كاريان ماندوو دهيم. ئيستا ئهگه تهقه با دهقه به دهقه كه يفم سازتر دهبوو. لئي بهم لهو وهزعهي.» جيان گورييهوه و چه كدارى يه كه م رويشسته جيى ئهوى و تهخت دانيشت و جگهرهيه كى داگيرساند و دوو، سى مژى قوولئى لئى دا و چاوى له بهرامبهرى برى.

چه كدارى دووههم رويشسته پشت ته ليسه گلله كان، لولهى چه كه دووربين داره كهى له نيوانى ته ليسه كان دانا. جامانه كهى تووند له ملي قايم كرد. چاوى به دووربيني چه كه كه يهوه ناو و له دهرهوهى روانى. به وردى سهرى به هه موو كه لئى و كاژيره كان دا كرد. هيچ باس نه بوو و سريوه نه دههات. له پررا له قوژبنىك جوولله يه ك سرنجى راكيشا. لئى وردبووه. سهريك دههاته دهر و دهپروانى. يه ك دووجار ونبوو و هاتهوه و سهرى ئاخري دامهزراو و سيهرى له شوينىك گرت. چه كدارى دووههم به دووربيني چه كه كهى خستبوويه ژير چاوديري و ئاگاي له هه موو جوولله كانى بوو. چه كه كهى ئاماده كرد. چاوى له سههر دووربينه هه لگرت. ئاوپرى داوه بۆ لاي هاوپرپيه كهى. دانيشتوو و مژى قوولئى له جگهره كهى ده دا و چه كه كهى له ههرزى دانا بوو. چاوى به دووربينه كهوه نا. دهتگوت كابرا شتىكى ديوه و ئامادهيه تهقهى لئى بكات. چه كدارى دووههم جاسووسى چه كه كهى له سههر سينگى كابرا ميزان كرد. سههر دلى، ئهوه شوينهى دهبوو خوين فيچقهى بكات.

هيو بهيرامى

«لێژنه ی جوانناسی»

شار تهواو ئه منیه ته تی کرابوو و
هیژیکه زوری پۆلیس و ئه منیه ته له
شه قامه کان بلاو ببوونه وه.

نیوو شه و ریکه وتبوون و به ره به بیان
به هه زاران کهس له شه قامه کانی ده ور
وبه ری په ره له مان کۆ بوونه وه.

پلاکارده کانیان له چهن رۆژ پێشتره وه
ئاماده کردبوو و درووشمه کانیان:

1 - ناگه پێینه وه ناگه پێینه وه، تا مافمان
نه ده ن ناگه پێینه وه

- برسیتیمان تاکه ی بی

— ئه ی نوینه ری عه داله ت، خه جاله ت
خه جاله ت... به ده سته وه بوو و به
ده نگه به رز ده یانوته وه.

ئه وان خوازیاری چاوپێکه وتن له گه ل
سه رۆکه ی په ره له مان بوون.

ده یانکووت: (چینییک که رۆحه ی
نه ته وه یه ک له ده سته یاده ده بی به
شه یوه یه کی فه رمه ی دایبمه زرین و
مافه کانیان ده سته به ر بکه ن.)

درووشمه کان تابه ت تووندتر ده بوون و
مامۆستایان هه ولیان ده دا برۆنه نیو
په ره له مانه وه. به لام هیژه ئه منیه کان
ریگریان لیده کردن.

شه ر و پیکدادان له نیوان هیژه کانی
پۆلیس و ئه واندا روویدا.

هه مووی له شاریکه ی بچووکه وه
ده سته ی پیکرد. پینج تا بیست سا ل
ئه زموونی کار کردنیان هه بوو، به لام به
شه یوه ی فه رمه ی له هه یج دام و
ده زایگه یه کی حکوومیه ی
دانه مه زرابوون.

سه ره رای ئه وه ی هه موویان خاوه ن
بروانامه ی بالا و لیه اتووی و
شاره زایی له پێشه که یاندا بوون به لام
حکوومه ت هه یج ئاوریکی لێیان
نه دا بووه وه و له سه ره تایه ترین
مافه کانیان بیه ش بوون.

هه ر بۆیه گردبوونه وه یه کی نه یینیان
ریکخسه ت و بریاریاندا
نا په زاییه تییه کانیان به ربلاوتر و
یه کیبێتر بکه ن. به زووی ته واوی
مامۆستایانی نافه رمه ی ولات ئاگادار
کرانه وه.

له رۆژیکه ی دیاری کراودا له کۆتایی
وه رزی هاوین ته واوی مامۆستایانی
نا رازی له سه رانه سه ری ولات به ره و
پایته خت ریکه وتن.

خاله کان تهركيزى مندا لان له سهر وانه كانيان ناهيلايت. ژمارهيه كيش به بيانوى كورتى بالا و كيشى زياديه وه وهرنه گيرابوون.

هه نديك له پياوه كان بهردى گورچيله يان هه بوو و كوتبوويان، له وانه يه بهردى گورچيله كانيان بجوولئ و ريگه له وانه وتنه وه يان بگيريت. هه نديكيش كيشه ي بربره ي پشت و زهخت و چهورى و شه كره يان بو كردبوون به بيانوو. به لام كوتبوويان مه رجى سه ره كى وه رگيران روالهت و جوانى ژنانه. پييان وابوو كه ژنان ده بي جوان و سه رنجرا كيش بن بو ئه وه ي سه رنجى مناله كان بو خويان رابكيشن.

بو ئه وه مه به سته حكوومهت ده ستوورى دابوو به زووترين كات ليژنه يه ك پيك ييت له شاره زايانى جوانناسى، تاكوو ماموستايانى جوان هه لبريژن بو دامه زراندن... ديسان ناره زايه تيه كان ده ستى پيكرده وه.

به گازى فرميسكرپيژ و باتوم بلاوه يان به خو پيشانده ران ده كرد و ژماره يه كى زور له ماموستايانىان ده ستبه سه ر كرد.

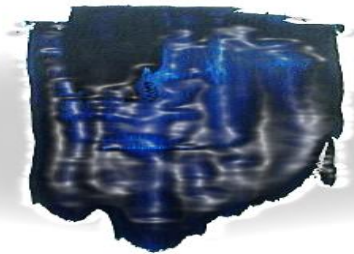
دواى چه ند رۆژ كه هيمنيان بو ولات گه رانده وه، په رله مان، هه والى به زوويى دامه زراندى ماموستايانى نافهرمى راگه ياند، به لام دامه زرانده كان بي مه رج نه بوون.

زوربه ي زورى ئه وه كه سه انه ي له خو پيشانده كان به شداريان كردبوو، وهرنه گيرابوون. ئه وان كوتبوويان هوى دانه مه زرانديان نه بوونى مه رجه دياريكراوه كانه له لايه ن حكوومه ته وه.

هه ر له يه كه م تا قيكردنه وه كان سه زوربه ي زورى ماموستايان به هوى بوونى نيشانه كانى زمانى داكيان له شيوه ئاخافتنى زمانى فهرمى ولاتا وه لا نرابوون.

به لام ژماره يه كى زور له بهر خالى سه ر لووت و چه ناكه و گونايانه وه درابوونه دواوه، چون پييان وابوو

شهرمين سالحي

«زوودپهزه کهی ماله مریه م خانم»

رووداوه که ریک ئەو کاته دەستی پیکرد که وه کوو روژان دواي ئەوهی هه موو کاره کانی کردبوو واته هه موو ولات خاوین ببوو و کولیره ی گهرم وه رگیرابوو، سه ماوه ر قولته ی دههات و بۆنی چای تازه وه تاغه که ی پر کردبوو. ده گه ل پالی داوه و بینی به یه که م چایه وه نا کتیبه که شی ده سدابوو یه و خه ریکبوو ده گه ل به رکوتی به یانی دهستی ده کرد به خویندنه وه ی : " بالنده کانی بهر با ". به لام ده گه ل هه ستانی دهنگی فسه ی زوودپه ره که ی که ئەویشی پیشتر وه سه ر نابوو ، وه بیر رووداوی ئەو روژه که وته وه که جیرانه که یان داواي زوودپهزه که ی لی کردبوو ... کتوو پر به بۆنی گوشتی سووتاو له م بیره وه ریبه راست بۆه. کتیبه که ی به په له وه لا نا و زوودپهزه که ی پر دایه و له بن شیرهی ئاوکه رایگرت دواي وه ی فسه ی لیبرا ویستی سه ره که ی هه لگهی، به لام هه رچی کردی و کراندی نه کراوه. ته قه ته قی ری روژیک ده رۆیشت. کچه که ی له دیوی خۆی هاته ده ری و کوتی:

- خۆ بیتوو ئەوسال له کۆنکوور ده رنه چم و له ته قه ته ق و شلیه شلی به یانانی تو نه جاتیم نه یا شیت هه ر ده بم!

که چی هۆشی دایکی هه ر له سه ر زوودپهزه که بوو که ئەوجار به چه کچ و پیچ گوشتی خه ریکی بوو. باجه هاجه ری جیرانیان ئەوجار له ده رکه ی دا و بی ئەوه ی راوهستی ده رکه ی لیبکه نه وه نه پراندی:

- ئەی هااااااوار میشکی سه رمان چوو ، بابه بوخاتری خودای ئەو زوودپهزه ی فریده ! بوخۆم یه کی تازهت بۆ ده کرمه وه.

ئەو قسه ی میرده که شی وه بیر هاته وه:

- زوود په ز ئامیری ژنی ته نبه لی ئەورۆ!

ده رکه ی کرده وه :

- له باتی ئەو بۆله بۆله وه ره بزانه نایکه یه وه!

- په ککوو چه نده شم بۆنی گوشتی سووتاو پیناخۆشه.

هەر چۆنیک بوو کردیان هوه و شوراو و جیگایه کی نيسک تیدا وهسه نا. هه ناسه یه کی هه لکیشا، ده گه ل ده ستیدایه چا سارده که ی کتیبه که شی هیناوه پیش خوی " بالنده کانی بهر با" به بونی نيسکی سووتاو راست بووه که هه موو ئاپار تومانی هه لگرتبوو. کتیبه که ی به په له وه لانا و ده رک و په نجه ری کردنه وه، ماله که ی هیچ وه ئه و ماله نه ده چوو که میرده که ی به ئاواتی بوو و به ده یان جار پییکوتبوو که چۆن به بونی عه تری رۆن و پیواز و شۆرباوی دایکی که له سه ر عه لادین ورد ورد ده گه یشتی، رۆژیان ده سپیده کرد. ته نیا یه کجار جوابی میرده که ی دابوو و کوتبووی:

- بلی دایکت قهت بیری له و رۆژه کرد بیته وه له مالی کدا چیشتی لینی که ده رک و بانه که ی بیته ئاپار تومانی که هاوکات شازده مالی تیدای و جیرانه که ی به قه له مباریک بگاته کنی و له خویان زیاتر گوئی له سورت و خورتی مالی بی؟
مئرده که شی پی کوتبوو:

- له وقسانه گه ری مال ئاوه دان بوخت عه لادینیک بکره و ئه و زوود په زه ی فریده، خو له بهر کتیب و رۆژنامه کرین هۆشی مالیته نیه!
پری دایه زوود په زه که و بردییه خواری که کاک ره حیمی کۆنه فروش هه رای ده کرد و له بهر پی داینا، کاک ره حیم کوتی:

- بو ده یفرۆشی؟

- نامه وی.

- بو له بهر چی؟

- نا کریتته وه.

- هه ر چونکی نا کریتته وه؟ داده ی بزانه!

ئه ویش ملی له بهر ملی زوود په زه که ی نا و هه ر به زوو

ته قه ته ق و هات و هاواری باجه هاجه ر ده ستی پی کرده وه:

- خودا لیت هه لنه گری میشکی سه رمان چوو، ئه و زوود په زه ی مریه م خانم لیمان بوته تاعوون و به لا. ئه و وازی لی هیناوه نۆره ی تویه کاک ره حیم؟؟

چووبۆه سهري و تازه سهري نابۆوه سهر کتیبه که ی له ده رکه یان داوه، هه لبه ت کاک ره حیم چون نه یده زانی کامه زهنگ ماله ئه وه ئه و زهنگه لیدابوو که ئی هه مووان بوو و ئیستا هاوکات هه موو ماله کان سهریان له په نجه ره ی هینابوو ده ری.

- پووله که م بو بینه وه خانم نا کریتته وه!

- کورپ ده نایه وی نا فرپی ده خودات به گز داچی!

پووله که ی به غاردان بو هیناوه خواری و قابله مه که شی له وی له په نا زبله کان دانا.

گه پراوه سه ری شوکری خودای کرد و دانیشته وه چایه کی گهرمی تیکرد و دهستی داوه کتیبه که ی که به دهنگی ئه وزهنگه ی ئی هه مووان بوو راست بووه، شازده سه ری دیکه سهریان هینابوه ده ری. زوودپه زه که به دهست کابرای زبلیوه بهرز کرابوو:

- ئه وه ئی کیهه تانه؟

یه کی له نیو چاوانی راکیشا و کتیبه که ی داناوه،

باجه هاجهر قیژاندی:

- چت به وه ی داوه؟ فریدراوه ئیدی! نا کریتته وه نا! مریه م خانم دهستی هه لگرتوو ه ئه و عالهمه دهس هه لئاگری!

- ئی مریه م خانمه؟ به خودای تا بوی نه که مه وه دهس هه لئاگرم.

شهقه شهق دهستی پیکرده وه تا خوی گه یانده خواری که ناهیلی درهنگ ببوو، باجه هاجهر گه یشتبووه خواری و شه ره جنیو و قسه ی سووک گه یشته لیکراسان، هه موو ده یانزانی نیوانی باجه هاجهر و کابرای زبلی چه ن ناخوشه. دهنگی ئاژییری ماشینی پولیس که کاک قادری ته به قه ی دوو زهنگی بو لیدابوو ولاتی بیدهنگ کرد، پولیسه که پرسى:

- چ باسه؟

- ئه و کابرایه له باتی کاری خوی بکا و زبله که ی فریدا ملی له بهر ملی ئه و روودپه زه ی ناوه و میشکی سه ری بردووین، به خودای رهزایه تیشی ناده می هیچ گیانی نه هیشتووم.

ئاغای پولیس راپورتی به بیسیمه که ی ده دا به ناوه ند:

- زوود په زیکه نا کریتته وه هه لئای لیسازبووه! به لئ به لئ به سه ر چاو.

دوایش رووی له باجه هاجهر کرد و کوتی:

- ههر لیره رهزایه تی بدهی باشه دهنه دهستووره ههر دوکتان بهرم.

رهزایه تیان دا و پولیسه کان هاتن برۆن یه کیان ئاوری داوه کوتی:

- جاباشه بۆ ده بی نه کریتتهوه؟

ئه ویش ملی له بهر ملی نا و به که له بچه که یه هه لیدا بی کاته وه که چی که له بچه که ش گیری کرد. ناچار زوودپه زه که یان له ماشین هاویشت و به ئاژیر لیدان رویشتن. باجه هاجهر قاقایه کی کیشا:

- ئه له ملای زوودپه زه که قولبه ست کرا ولات هه ساوه!

هاته وه سه ری بۆنی نیسکی کولا و روون و پیواز هه موو ولاتی پر کردبوو ، پالی داوه و دهستی دایه وه کتیه که ی: " بالنده کانی به ربا".

مریهم قازی

«مه زندهی ژيان»

له گهڵ کچه کانی دووچه رخه ی لیده خورپی.
به قهراغ پۆلیک ژن دا رۆیشتن. یه کیان
پیی کوت: ئممممممم, رووی بابی
میرده کهت رهش بی!

میرده کهی 25 سال له وه پیش له شهردا بی
سهروشوین بوو. هه موو تایفه دهستیان لی
شوتبوو. کاتیک به پاترۆله کهی حکوومهت
هینایانه وه بهر ده رگا, هه موو له خوشیان
گهشکه یان گرتبوو.

کاره ساتی شهردا چاره گهسه دهیه ک ههر
له گهلی بوو. زۆر جار دهیگیراوه; له خهونی
دا, ئاریجی به سههر شانییه وه...

دوای زه ماوه ند دۆسیه ی میرده کهی وه ک
پاریزه ریک وه رگرتبوو. میرده کهی به
تاوانی ره شبگیر و سه پاندنی سی سال
ژیانی مه یله و مه رگ, سکا لای له
حکوومهت کردبوو. هه یچ کارناسیک
مه زنده ی نه و خه ساره ی بۆ نه ده کرا!

بیژهن په حمانی

«ههزره كار»

كاتيك بيسهرووشوين بوون، هيشتا ريش و سميليان گووگره نه بوو. سي هاورپي بوون. له سي بنه ماله ي ههزار و، مامناوهند و دهوله مهند را يه كيان گرتبوو. خالي هاوبه شي بنه ماله كانيان نه خوینده واري بوو.

دوو دهنگو له باره ياندا هه بوو. يه كيان ئه وه بوو ده يانگوت: "له خویشاندا نه خویناوييه كه ي ئه وي سالييدا، كه له بابته بيكاري و بي كارخانه يي ناوچه كه وه رپخرا بوو، دژه شوپشه كه ي كه كوژرا، ئه وان كوشتوو يانه و، توانيو يانه رابكه ن بو شاخ." دهنگو كه ي ديكه ش ئه وه بوو، ده يانگوت: "تا فريا نه كه وتووون رابكه ن، گرتوو يانن و بردوو يانن بو زيندان."

كاتيك گه رانه وه، وه ك كاتيك كه بيسهرووشوين بوون، ديسان ريش و سميليان بهرچاوترين پيناسه ي روالته و و ناوه روكيان بوو.

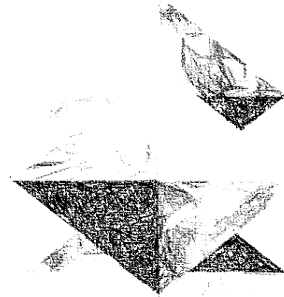
ئه وه ي دواي گه رانه وه، خيرا جي خويان گرته وه و، توانييان بنكه يه كي تايبته به بهر پيداني بير و باوه رپه كانيان دابمه زينن؛ زور سه ير نه بوو. به لكوو سه ير ئه وه بوو هه ر روزه ي، به ئاشكرا بووني چيرۆكيكيان له زمانى قوتاييه كانيانه وه، ئه فسانه يه ك له و ئه فسانه ي له باره ياندا گوترا بوو، ده بو وه به هيج!

به لي، ههروهك گوتم؛ كاتيك گه رانه وه، وهك كاتيك كه بيسهرووشوين بوون، ديسان ريش و سميليان سه رنج راکيشترين به شي روالته و ئاستي ئاگاهييان بوو. به لام به و جياوازييه ي ئه مجاره يان سميليان مه خمه ري ليدبوو و ريشيشيان تا سه ر سينگيان هيشتبو وه.

ناسر فه تحي

نه بوو، کاتیک مشکێک ههستی کرد
،مشکه کانی دیکه هه موو نازانن
چده کهن؛ چۆ سه ر بلنگۆ کوتی: "مشکه کان
جایزه یه کی زۆر گه وره له ولاتی ئەمریکا
بۆ چاکترین مشک که گهرم بی ده گه ل
مشکه کانی دی، داندراوه. تهن دیسیکی
گه وه رشی ده ده نی، فه رشی سووریشی بۆ
داده نی، ئەو جایزه یه به گه وره ترین پولی
دنیا دیناری کووهیت داندراوه. "وا! هووو!
وه ختییک مشکه کان گوئیان لی بوو، گوئیان
قوت بوو، چاویان له یه کتر کرد یه کتریان ده
باوهش گرت.

«خلات...»

مشکه کان دیسان یه کتریان بۆ موهیم نه بوو،
نامه یان بۆ یه کتر ده نووسی، میوانییان ده دا
،سلوو و ریژیان بۆ یه کتر داده نا، مشکه که ی
دیکه له دووروه سه یری ده کردن .

کاتی جایزه دان هات، مشکه که گوئی:
"ته نها یه ک مشک خه لاتی وه ر گرتووه ."

هه موو مونته زیر بوون نیویان بی ته پیشی
قه لبیان گرتبوو. "ته و مشکه ی خه لاتی وه ر
گرت دۆینی شه وی مرد ."

مشکه کان هه موو دمیان بادا هیچیان
نه کوت دیسان هه مو وه ک ماشینیکی
ئوتوماتیکیان لی هات ...

کۆمه لگای مشکه کان زۆر ناخۆش بیوو،
هیچیان وه دوای په نیر نه ده که وتن، عاشقی
هیچ شتییک نه مابوون، ویکرا نه ده گه ران
کاته کانیان به خۆرایی ده چوو. له نیو ته وای
مشکه کان، مشکێک زۆر سه یر بوو، وه ره ز
بیوو له بۆنی پول له ئیمزا کردنی
کتیبه کان، له سه فی بینزین لیدان. تازهش
حه وسه له ی نه بوو، دوده نکه سمیله که شی
لیدا. مشکه کان هیچی یه کتریان نه ده ده یت
،هیچی هه ستیان نه دکرد کاتیک به رنامه ی
ژیانیان وه لا نی، قاوه یه ک ویکرا بخۆن .
چون هه میشه سه رقال بوون ته و او وه تی
مشکه کان به ته له ی رۆژ مه رره گی، په نیر
گیرابوون. حه وسه له ی هیچیان

سارا قوربانی (هه وراز)

«جیاوازی»

تهواوی شهو له ژیر ئاور باراندا بوون له ئاسمان پا به فرۆکه و له زهوی پا به توپ و تانک..
فهراماندهی ئهو هیزهی که چهند رۆژ بوون به هیوای گه یشتنی هیزی پشتیوانی ئهم تهپۆلکه یان
پاراستبوو له سهنگه ره کهی هاته دهر و چوو بو سهر بهر زترین شوینی تهپۆلکه که و به دهنگی
بهرز رووی له هه قالانی کرد " هاوړییانی هاو سهنگه رم، ئه م شهوی که پا بوورد نیشانتاندا که
ئیمه گیان له سهر دهستی نیشتمانیین و بو ئامانجیکی پیروژ له سهنگه ری بهرگریداین،
خۆراگریتان مایه ی شانازی به میژووی پر له سهروه ری گه له که مان به خۆشیه وه ده بی پیتان
بلیم تا ئیواره هیزی پشتیوانی ده گاته ئیره، دوژمن وره ی دابه زیوه و هه روا کویرانه و ره مه کی
بووردومان ده کات پیویسته ئهم چهند کاتر می ره ش خۆراگر بین و نه هیلین پۆستالی پیسی
دوژمن بکه ویتته سهر خاکی پیروزی نیشتمانی دلیام ئیمه سهر ده که وین و سهر شوړی بو
ناحه زانی گه له ده مینیتته وه"

سه ربازه کان خه ریکی تا قهت کردنی سهنگه ره کان بوون و پاشماوه ی فیشه که کانیا ن به سهر
یه کتردا دابه ش ده کرد و خۆیا ن بو چهند کاتر می ری چاره نووس ساز ته یار ده کرده وه..

له سهر بهر زترین شوینی تهپۆلکه که ئالایه ک له ژیر کزه ی با دا به هیمنی ده له رایه وه و جار
نا جار یک له و دیوو سهنگه ره کان زرمبه ی توپیک ده هات و پۆلیک فیشه کی ویل سه ربازه کان
له ناو سووچی سهنگه ره کانیا ندا په نجه له سه ره به له پیتکه و چاوه رپوانی جموو جۆلی
به رامبه ریا ن بوون... له به ره ی ئه و دیوی شه ر به مه و دای ده شتیکی کاکی به کاکی تانک و
زری پۆشی سه ربازی و جبه خانه و سه رباز بلا و بیوونه وه.

مستیکی له سه ره میزه که ی راکیشا و به تهواوی هیز گوراندی تف له هه بیته و هه یکه لتان
حه یف بو ئه و نانه ی که ئیوه ده یخۆن هه و توویه که خه ریکی چ سه گباییه کن؟! شه رم له و
ئه ستی رانه ی سهر شانتان نا که ن؟ به و هه موو هیز و ته قه مه نیه نه تان توانیوه تا ئه و دیوی ئه و
تهپۆلکه یه پی شه ره وی بکه ن مه گه ر چهند که سی لییه؟ به زۆره وه ئاخۆ 50 که س بین و نه بن من
گویم به هیچ قسه و پاساوی کدا ناچی تا ئیواره ئه و ئالایه ی سه ره تهپۆلکه که دانگرن
گه رانه وه تان به مانای گوله باران کردنتانه ئه مه دوایین قسه یه و تهواو" له ناو سه ربازه کاند
سرت و کورتیک به دزی ده هات و ده چوو " ده لین هیزیکی زۆر له و دیو گرده که کۆکرا وه ته وه

«په لك خورماييه كان»

ژنبوون ههر به زمان خوښ بوو؛ نه ویش له سهرده ميکدا که ژنبوون ببوو به نوژدار و، به هيچ کلوجيک له بربروچکه ی ئاسمانيش دهست نه ده کهوت! تهنانهت، له بازاری پر رهونه قی مهردايه تيشدا! به لام نهوان ژن بوون؛ چوار ژن بوون، ههريه که ی له سووچيکی ولاته وه. عه یاری ژنيتييه که یان چوارجاران بيستووچوار بوو. سينگ و بهرۆکی شاخه كان، لووتکه و په لوبووزی خه رهند و دۆله كان، بهل و باسکی کيوه كان، خه ملابوون به هه زاران ئالتوونی په لك خورمايی وه که وان؛ که واله گه له یه که م ترپه ی دلی شاخدا ژنبوونيان ئاشکرا ببوو. به لام نهوان سهرتۆپ بوون، نهوان یه ک بوون، توقيکی پرچ به ستنی چوار یاقووتی په لکی شاخه ئالتوونيه كان! یه ک چواری یه ک رۆح و، یه ک رهنگ! به لی، نهوان بهرۆژ پرچیان بۆیه کتر دههۆنده وه و، به شه ویش لییان دههالۆسکايه وه.

دوچار که به دلی شهودا رۆچوون و، ئیتر نه گه رانه وه؛ نههالۆسکانی پرچیان بۆهه تايه بوو به نهفسانه.

ناسر فهتحي

چهك و چۆلئىكى زۆر به جىمابوو ، هى كئى
؟ كهس نازانى ...

ببوه ملكى هه موو كهس خاوهن ، داىك
تنۆكه فرمىسكىك بوو له چاوى
داربهروه كاندا و بۆ باوك شىنگىرى
په له هه وره كانى ده كرد ...

سىو، تۆ ته نها بىر له مانه وه بكه وه.

مانه وه ... گهر بگه رپيه وه هىچ ناگۆرئ ...
ناگۆرئ ... ناگۆرئ ...

خاك بوو رايده كيشا و گۆى
زهوى له سووران ده وه ستا .

سىو ...

سىو هه موو رۆيشتنىك
، هاتنه وه يه كئى دۆراوه ...

سىو ...

سىو گه رابۆوه ، ئەمجار برۆاى
به گه رانه وه هىنابوو ده يزانى كهس
نازانئ ، زهوى پيش له پاكيشانى ئەمدا ،
چوار له ت ببوو ...

سارا سادقزاده

«گه رانه وه»

سىو له گه راونه وه دا ولامى داوه :

من ده بئى برۆم ، بۆ مانه وه ...

بىدهنگى مه ودايه كئى زۆرى له نىوان
ماله كان و كۆلانه كان و شه قامه كان و
شاره كان تىپه راندبوو . وايدەزانی ئەم له
كىشوه رىكى لىكهه لبرۆاى مابه ينى
ئوقيانوسه و دهنگى پهنگ
ده خواته وه و ده درىته وه به
گۆى نه مكوته كاندا .

"نه مكوت وىليان كه "

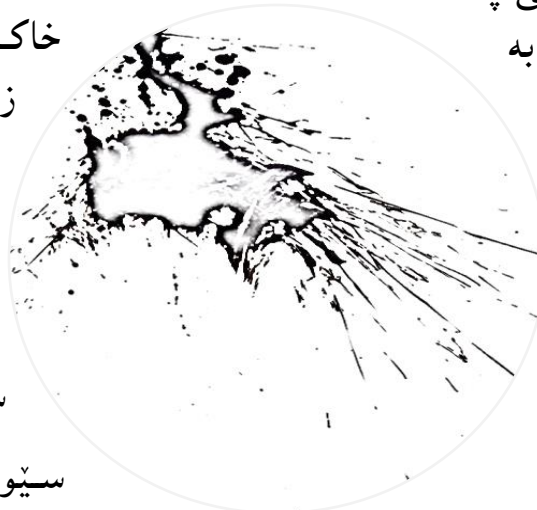
"نه مكوت بئى هۆيه
گه رانه وه "

"نه مكوت خۆت سووك
مه كه "

كوتنه وهى ئەم دوايين رسته يه وهك حوكمى
ئىعدامى خۆى ، ببوو به پەت له ئاوكى
هالا بوو ، په له قازهى هه ناسه كانيش وهها
دوور ده بۆوه كه بۆ نه هاتنيان ده پاراوه ...

خاك بوو يا هه مان گۆى زهوى بوو كه
وهلامى داوه: من راتده كيشم ...

من راتده كيشم ... من ...

«که رکەر»

کوردەکان سەرەتا گەلیکی کەرشەر بوون؛ واتە کەرانه شەپیان دەکرد. بۆیه دۆژمانیان جگە لەو هی توانیان و لاتەکیان داگیر بکەن، بە کەریشیان دەزانین و شەپشیان پێ دەکردن. بەلام دواتر بەهۆی زۆر شەپکردنیانەوه، شەپکردنەکیان وهپیش کەریتییهکیان کەوت و، بوون بە گەلیکی شەپکەر.

ئێستا ئەم پاش و پیشییه بو کورد بە پیشکەوتنیکی گەرە دیتە هەژمار؛ چونکە بە کەرت بزانی

ناسر فەتەحی

برووسكه چيروۆكى: «شهرى بى پياو»

هه موو به يه كه وه چه پله مان ليدا ، نه وه كو تايى شهر پىكى بى پياو بوو له ولاتى ئيمه !

سارا سادقزاده

برووسكه چيروۆكى: «شهر نا شهر»

نه و شهرانه ي به بى حيزب حيزبين ده كران، كونه چاليان نه بوو؛ بويه به بى "حيزى" ده برانه وه .

رهحمان جهنگ

برووسكه چيروۆكى: «سه رسامى سه ما»

نه وان نه يانتوانى نيشمانى نه وانى تر داگير بكن؛ چونكه سه ماى نه ته وه يى نه وان تاكه كه سى بوو و، سه ماى نه ته وه يى نه وانى تر پيكه وه يى!

ناسر فه تحى

«...»

- ئه وهيش نازانى

- ئه ئه وه هه مووه چيتان کوت ؟

- سلاو و چاک و چۆنى و له کوپوه هاتووى
- ده پيى ؟

- بابه وه لالا نازانم هه ر ئه ونده ئى حالى بووم
- چى ؟

- نازانى كييه و له کوپرا هاتووه
- ئه ئه بو ئاوا قسه ده كه ئى ؟
- چۆن ؟

- زمانت خيچ و خوار ده كه ئى
- كوا ، من زمانم هه ر ئاوايه
- زۆله ، ديسان ژنيكت ديت ؟

- هه هه خخ ، خخخخخخخخ ، به غيليت دى
چاوى ليكه چهن جووانه
- له ئه لمانيه كان ده چى سوور هووله
- ده ئى جا رووسه كان و ئه مريكيه كانيش هه ر
ئاوان

- به لام زياتر له رووسه كان ده چى
- ئه رى رهنگه رووس بى ، ئه وى لي ره وه
نزىكتره
- چۆن هاتووه ؟ ئه م تىپ و قه يافه يه
- ئه ئى ماشينه كه ئى !

- ده ئى كه چاوم كرده وه له نيو ئه م ماشينه
دابووم ، هيچى ديكه ئى له بىر نيه .

- ئينگليزى قسان ده كات ؟
- ئه دى

- ديسان ده رگاي ماله مه لاي كرا وه ته وه
- ئه رى وه لالا له سه ر گازه رى پشت
كرا وه ته وه

- تو ئينگليزى ده زانى ؟
- له سلاو وه هه تا ...
- ده پيى ليى بىر سه

- پىرسيم
- ده ئى چى ؟

- نيوى خوى نازانى
- خه لكى كو پيه ؟

- نازانيت
- ئه ئه وه هه مووه كوتى چى ؟
- من هه ر ئه ونده ئى حالى بووم

- نيوى چيه ؟
- نازانى

- له كو پوه هاتووه ؟

- بيووره كاره كهت چيه ؟
- حالا ههر چي
- با بيبهين بو بنكه ي پوليس
- عوزر له قه باعهت خراپتر
- بابه خو ئيمه هيشتا هيچمان نه كردوو ،
له چي ده ترسين ؟ !
- له قه باعهت ده گهري تا بمانه وي حاليان
كهين كييه و ئيمه له كوئوه دهيناسين ،
حه فتا شه قمان خواردوو
- ئه ي چ بكهين
- تو تو زيكى ديكه وه قسه ي بينه
- گيژه ئه و ده زاني قسه بكات من حالي نابم
- ده ي با به جي بيئين
- ويژدانه ن ؟
- وه لالا دلم نايا دهنه
- ته ماشاي كه چهن ناسك و جوانه
- بر يا ئه وه هي من با
- به د ناگوزري خو
- داخه دي ؟
- نه وه لالا حاشا له ره گهزي ژن ، ئه و بو تو
ماشينه كه شي بو من
- به لي زور باشه

- ده بي كچ يا ژني گه وره يه ك بي
- ژن يا كچي گه وره لي ره چ ده كا ؟
- ئيره مه رزه ، له وانه يه هاتبيتن تا لي ره وه
برون بو ، مه سه له ن ورمي
- ئه ي كابرا كوا ؟
- كابرا كي ؟
- باوكيك ، مي رديك ، براي ه ك
- بابه ئه وانه فيرن به ته نيا سه فهر ده كه ن
- چاو چونمان چاو لي ده كات
- له درگاي ماله مه لاي به دين ؟
- چي بليين ؟
- ده ليين ئه م ژنه مان ديتوته وه
- ئه وانيش ده لين ده سخوش ، ئه ي نالين ئيوه
كين ؟ بو لي ره ن ؟
- ده ليين له ولای مالى ئيوه ديومانه ته وه
- ئه ي چونمان تا ئيره هينا وه ؟
- به ماشين
- تو ليت خوري وه ؟
- نا بو خوي
- ئه ري بابه بو ده لي ي پهت و مه تين ، به
ئيمه چي كييه ، ئيمه له سه ر كاري
خومانين

- ئەي خراپە ؟
- ماشين بۆ تۆ ، بچۆ بيفرۆشە و پوولەكەي
بخە تەنگەي باغەلت
- دەي تۆش بە ژني خۆت دەگەي
- كاكە ژني چي چۆني لەگەل بدويم
- بچۆ فير بە
- حەي يا حەي شير دا بۆ داپير دا
- دەي دەلپي چي ؟ خۆ هەردووكيانت ناوي
؟ ئەسلەن رانەنگي دەزاني ؟
- چا چا بۆ زمان دەمنيرئ فير بم بەلام
نامنيرئ بۆ شوڤيري
- ئەوە مشت و مري چيتانە ؟ ئەسلەن ليڤە چ
دەكەن ؟

- وەرن ، وەرن برون پرونە ژوورئ كاتي
حەبەكاتانە ئيشەللا ژنيشتان بۆ دينين ،
ماشينيشتان بۆ دەكرين ...

نەخۆشخانەي دەرووني ژومارە يەك كۆ +۱
- ژومارەي نەخۆشەكان حەفتا نو كۆ + ۰
- سالي هەزار و سيسيەد و نەودو شەشي
هەتاوي ، ئيران

سارا سادقزادە

- هيچ
- بۆ چوونەتە ئەو ديوي درگاکە ؟
- وەللا هيچمان نەکردوو ، نازانين دەرکەي
مالە مەلای بۆ کراوئەتەو . ئەو ژنە بەستە
زمانە ...

شه و نخوونيه كه ي بۆ په رسته تاره كه;
ماسوولكه كانى بۆ وهرز شكاره كه ...

بیر و باوهر و وره و خۆپاگريشى, بۆ
هه موويان.

بيژهن په حمانى

«زايه له ي دهنگى نيشتمان»

خويندكارانى پۆلى سىي ناوه ندى
هه موو چه زيان له مامۆستاكه يان
ده كرد. به تايبهت كاتيك وانى
جوغرافى, پى ده گوتنه وه.

مامۆستاكه يان زۆر جار ده بىردن بۆ
ئۆردوو و كيو و ته لان و به ندهن و
دهشتى ده گىران و له نيو ئه شكه وت,
زايه له ي دهنگى نيشان ده دان.
مامۆستاكه يان زۆر تر گرنگى به
په روه رده ده دا; تا فيركارى.

ته واوى ساله كانى زانكوى مندا له كان
به خه مى به ندى خانه ي مامۆستاكه يان
تپه ر بوو. چه ند جار تيكرا چوون بۆ
ملاقات; به لام ئيزنى ملاقاتيان پى
نه درا.

كاتيك دواى زانكوى خويندكاره كان,
مامۆستايان له دار دا; ههركاميان
به شىكى ژيانى مامۆستايان به
ميرات, بۆ مابوو; هيللى ئوتووى
شه لواره كه ي بۆ به پىوبه ره كه;
چاويلكه كانى بۆ دوكتوره كه; خه ت
كيشه كه ي بۆ ئه ندازياره كه; قامكه
باريكه كانى بۆ ژميرياره كه; ماشين
حيسابه كه ي بۆ كارمهنده كه ي بانك;
كتيبى مافى مرۆقه كه ي بۆ پاريزه ره كه;

- دلنیا له و شتانهی له بهرگری نامه کانوو دا نووسیوتانه پاش گهز نین؟ ئەوانه دهتوانی بو چهن سالی دی لیڤهتان رابگری!

له دیویکی ههشت له پازده میتیریدا که چهن پهنجهرهی گهورهی بهرهو حهوشه دهکرایهوه و قازی و دوو کهسی دیکه له تهنیشتی له لای سهری له سهه سهندلییه راحه تییه کانیا پالیان دابوو و له لای خواریش بنه ماله ی زیندانییه کان له ژیر چاوه دیری چهن چه کدار چاو به فرمیسک چاوه پروانی دوامین حوکی قازی بوون، هیچ زیندانییه کی لیڤه بوو تا له قسه کهی خوی پاشگهز بیتهوه...

دوارۆژ له دیوی کۆنترۆلی ته له یفوننه کان هه موو لیڤه وانه کانی بنه ماله کانیا بیست:

- کۆره کان به دوازه سال زیندان شهرمه زار کران و حه سهن ترکه نیش به هوی بیتاوانی ههر له ومانگه دا ئازاد ده کری...

مریهم قازی

ئاوا ھەلەيە:

گوتم:

- جوان سەرنج بدەن! (واتە ھەم دوو نووقتەي سەريەك و، ھەم بۆر، پيئكەو ھەلەيە)

ئاوا درووستە:

گوتم: "جوان سرنج بدەن!"

ھەر ھەتەقەلەكانيش لە سەرەتاي ديالۆگەكان جيابكەنەو.

-ئاوا نا!

- ئاوا!

-- ئاواش ھەلەيە، دوو تەقەل (-) بۆ سەرەتاي ديالۆك درووست نييە. دەبي يەك تەقەل بي (-).

۸- لەزمانی کوردیدا دوو بزوين بەدوای يەكدا ھەلەيە. بۆ نمونە ئەم وشانە ھەلەن: كۆپرا، كۆوا، كۆي،

كۆيم... ئاوا درووستن: [كۆپرا، كوا، كوي، كۆيم...]

۹- ئاھيش ئاوا دەنووسرئ: ئاھ، نەك ئاوا: اه [لە زمانی کوردیدا "ئا" ئاوا نانوسرئ: "ا". ئەو ھش "ە" ئەيە،

نەك ھي. ھي ئاوا دەنووسرئ "ھ"]

۱۰- ئەم (;) نوقتە كۆمايە (خالبورە) بۆ تەختەكليلى ئينگليسييە، نەك كوردی، زۆركەس رەچاوی ناکات،

لەكاتيكددا ئەم خالبەندييانە زۆر گرنگن و دەبي زۆر گرنگيان بي بدەن.

- ئەم بۆر و خالبورانە ھەلەن: ؛ ،

- ئەمانە درووستن: ؛ ،

۱۱- تەكايە ھيمای سەرسوورمان و پرسيار و نوقتەكانيش (خالەكانيش) بە سەرەتاي رستە نوپيەكانتانەو

مەنووسينن. بۆ نمونە:

- من رۆيشم. تۆ ھاتي (ئەو ھەلەيە)

- من رۆيشتم. تۆ ھاتي (ئەو درووستە)

- من برۆم؟! تۆ ليرەبي؟! (ئەو ھش ھەلەيە)

- من برۆم؟! تۆ ليرەب؟! (ئەمە درووستە)

۱۲- ئەم خالانە و كۆمەليک خالي ديکە، کە ئەگەر تەنيا سەعاتيک کاتيان بۆ تەرخان بکەن و لە ئينترنيتدا

سيچر بکەن، زۆر ھەلەي نووسين و ريزمان و رينوستان چارەسەر دەبي.

تیبيني: ئەو کەسەي ئەم تايبەتمەندييە گشتييانە رەچاوە نەکات، لە چيرۆكەلەدا چيرۆکی بۆ بلاو ناکریتەو.

ئەو خالانەش وا باس کران "سەليقەيي و مەندەرآوردی" نين بەلکۆو ياسای گشتين و وەك چۆن بۆ ليخوری

ماشين دەبي ياساکانی ليخورين بزائين و رەچاويان بکەين، بۆ نووسينيش دەبي ئەو ياسايانە بناسين و، بۆ

ئاسان خویندەنەو دەق (ليخوريني دەق) لەلایەن خویندەرەو دەبي رەچاويان بکەين.

بەو ھيوايەي نووسەرانی کوردیش وەك ولاتان گرنگيي زياتر بە روالەت و پرستيژي کارەکانی خويان بدەن!

مزگینی:

بانگه شهی یه کهم فستیوایی شانۆنامه نووسی کوردی بلاو کراوه

فه رههنگ و ئیرشادی ئیسلامی و دهزگا فه رههنگییه کانی تر یه کهم فستیوایی شانۆنامه نووسی کوردی له مانگی گولانی 1397 وه پڕی دهخا و ههر بهم بۆنه وه داوای به شداری له هه موو شانۆکاران و قه له م به ده ستانی کورد بۆ به شداری له م فستیوایه دا ده کا.

مه به سه ته کانی فستیوال:

-پشتگیری له شانۆنامه نووسی و به هیز کردنی ئه ده بیاتی شانۆیی کوردی

-هانسانی نووسهران و هونه رمه ندان بۆ ئافرانندی شانۆنامه که له فه رههنگ و کۆمه لگای کوردییه وه هه لقولابی.

-چاپ و بلاو کردنه وهی دهقی شانۆیی کوردی و ناساندنی دهقه کان به شانۆکاران ناسینی زیاتری نووسهران و چالاکانی بواری شانۆنامه

بانگه شهی یه کهم فستیوایی شانۆنامه نووسی کوردی که له مانگی گولانی سالی دا هاتوو له بۆکان به پڕیوه ده چی بلاو کراوه و داوا له هه موو نووسهران و شانۆکاران کراوه که به پیر ئه م بانگه وازه گرینگه وه بین. ئه مه دهقی بانگه شه که:

ئه نجومه نی شانۆی بۆکان به به شداری فه رمانداری و به هاوکاری ئیداره ی فه رههنگ، و ئیرشادی ئیسلامی بۆکان به پڕیوه ی ده بات.

یه کهم فستیوایی شانۆنامه نووسی کوردی- بۆکان گولانی 1397

به پپی بۆشاییه ک که ئه مپرو له پانتای شانۆنامه له ناو ئه ده بیات و شانۆی کوردی دا هه ست پپی ده کری، شانۆنامه یه ک که بتوانی ئاوینه ی بالانۆینی فه رههنگ و کۆمه لگای کورده واری بیته و حه ول بۆ که م کردنه وهی گرفته کۆمه لایه تییه کان بدات، ئه نجومه نی شانۆی بۆکان به به شداری فه رمانداری بۆکان و هاوکاری ئیداره ی

پلهی خویندن و ژماره‌ی ته‌لیفون له
لاپه‌ریه‌کی تایبته دا

-ناردنی سی نسخه ده‌قی تایپ کراو

-ناردنی ده‌قه‌که له سه‌ر DVD به فایل
WORD و PDF که به یونیکۆد تایپ
کرای.

-ناردنی وینه‌یه‌کی نووسه‌ر و کورته‌یه‌ک له
ده‌قه‌که له ئه‌وپه‌ری 10 رسته‌دا به زمانی
کوردی و فارسی له سه‌ر DVD به شیوه‌ی
WORD

خه‌لاته‌کانی فستیوال:

سی به‌ره‌می هه‌لبژێردراوی فستیوال به‌م
شیوه‌یه‌ خه‌لات ده‌کرین: (خه‌لاتی یه‌که‌م
دیپلۆمی شانازی، هه‌لاله‌ی زیڕین و 5/1
ملوین تمه‌ن- خه‌لاتی دووه‌م دیپلۆمی
شانازی، هه‌لاله‌ی زیوین و 2/1 ملوین تمه‌ن-
خه‌لاتی سه‌هه‌م دیپلۆمی شانازی، هه‌لاله‌ی
مسین و 1 ملوین تمه‌ن)

-هه‌ر سی به‌ره‌می هه‌لبژێردراو له لایه‌ن
فستیواله‌وه چاپ و بلاو ده‌کرینه‌وه.

-ده‌قی یه‌که‌م له لایه‌ن فستیواله‌وه
پشتیوانی مالی لی ده‌کردری بۆ نواندن و
ئيجرا.

-نووسه‌رانی به‌شدار بانگه‌یشت ده‌کرین و
به‌شدارێ کارگه‌یه‌کی فی‌رکاری

-پێ داگرتن له سه‌ر راهینه‌ن و فی‌رکاری له
بواری ئه‌ده‌بیاتی شانۆیی

بابه‌ت:

بابه‌تی شانۆنامه‌کانی فستیوال ئازاده به‌لام
ئه‌و ده‌قانه‌ی له سه‌ر فه‌ره‌ه‌نگ و
کۆمه‌لگای کوردی کار ده‌که‌ن زیاتر له به‌ر
چاو ده‌گیرین.

مه‌رجه‌کانی به‌شدارێ له فستیوال:

-ده‌قه‌کان ده‌بێ به‌ زمانی کوردی نووسرابن
و هه‌نارده‌ی فستیوال بکری‌ن (هه‌موو
زاراوه‌کانی زمانی کوردی ده‌توانن به‌شدارێ
له‌م فستیواله‌دا بکه‌ن).

-ده‌قه‌کان ناگه‌ریند رینه‌وه بۆ خاوه‌نه‌کانیان
-مافی چاپی یه‌که‌می به‌ره‌مه
هه‌لبژێردراوه‌کان بۆ فستیوال پارێزراوه

-هیچ گرفتیک بۆ به‌شدارێ ده‌قی چاپ
کراو، بلاو کراوه یان ده‌قییک که پیشتر
ئيجرا کرای نییه.

-له هه‌ر قۆناغیک دا بۆ نووسینه‌گی
فستیوال ده‌رکه‌وی که نووسه‌ران هه‌ر کام
له مه‌رجه‌کانیان نه‌پاراستوه ده‌توانن
ده‌قه‌کان وه‌لانی.

شیوازی به‌شدارێ:

-ناوی نووسه‌ر، سالی له دایک بوون،
شوینی له دایک بوون و نیشته‌جی بوون،

چیرۆکه له / ژماره 4

نخستین جشنواره نمایشنامه نویسی
کردی- صندوق پستی 35

ئیمهیل:

kurdi.shanonama@gmail.com

بۆ زانیاری زیاتر دهتوانن سهردانی سایتی
فستیوال بهم ناویشانه بکهن:

www.boukanshano.ir

شانۆنامه نویسی له لایه نیه کێک له
نوسه ره ناسراوه کانی بواری شانۆنامه
ده بن.

-کۆپی لیکدانه وهی شانۆی کوردی و
شانۆنامهی کوردی به به شداری نووسهران
له فستیوال دا بهرپوه دهچی.

کاته گرینگه کانی فستیوال:

-دوا مۆلهت بۆ وهرگرتنی دهقه کان 16 ی
خاکه لیوهی 1397

-اکاتی بهرپوه چوون: نیوهی دووهه می
مانگی گولانی 1397

ناویشانی پۆستی بۆ ناردنی بهرهمه کان:

بوکان- خیابان شهید فهمیده- اداره
فرهنگ و ارشاد اسلامی- دبیرخانه

«شیوازی رئالیسم»

مریهم قازی

حهشار درابیی، رئالیسم دهبوو تاوتوی دنیایهک بکا که خاوهنی روالهت و رهنگ و وینهیهک بی که ریک وهبهر چاو دین و رووی دهدهن. بهلام بۆ ئەم ئامانجه دوو گرفتیی سهرهکی له گۆرئ بوو . یهکه م: لایهنی دهروونی رۆمانتیسیم و خۆتیوهردانی ههستهکانی نووسهر له بهوینا کردنی دنیای دهرهوی زهین. دووهه م: زال بوونی ئەم ههست و خهیا له بهسهر واقعه و رووداوهکاندا. رئالیسم ئەم دوو گرفتهی وهلا نا ، بۆیه دهکری بلیین رئالیسم سهرکهوتنی واقعه و رووداوهکانه بهسهر ههست و خهیا لدا.

رئالیسم پیداکری بهسهر ئەوهدا ههیه که ههموو شت و ههچهشنه دیاردهیهک له دهرهوی فام کردنهکان و ههستیارییهکانی ئیمه ههبوونیکی سهربهخویان ههیه. بهم هۆیه نووسهر و هۆنهرمهند دهبی زۆر زیاتر

دهستهواژهی رئالیسم له وشهیی ریس (res) به مانای شت، واقعه و رووداوه و رئالیسم واتای واقع گهراپی یان شهیییهته و له ئەدهبیاتدا به شیوازییک دهگوترئ که لهودا گهپراوه و ئافراندن بهسهر بنهمای رووداوهکانی عهینی ژیان و بهدوور له رهنگ و بۆنی دنیای زهینی رۆمانتیسیم مانۆر بدا که وابوو ریک له بهرابهر رۆمانس دا چهق ده بهستی که بریتی بوو له هینانه بهر باسی ئازادانهی ههستیارییهکانی مپۆف له ژیر کاریگهری رووداوهکاندا. رۆمانتیسیم ریگایهکی گرت بهر که له داهاتوودا ههر دهبوو بگاته رئالیسم واته به جیی شپۆقهی دنیایهکی تاک کهوتوو که روالهت و رهنگ و وینهکانی له پشت پهردیهک له رینووسی بهرتهسک و شوناسهیی ئەدهبی تیچکچنراو

ئهم خهسله ته جياواز و به جم و جۆلانه له نيو بهرهمه رتاليسته كان له پهنا يهك باس ده گرین: دووپاته یی، ئارمانگه راییی، رهخه یی، گه شیبینی، ره شیبینی، هه تکاوی بوون، نه ته وه یی، ناتۆرالیستی، نه ته وه یی، سه مبولیستی، مامناوه ندی، رۆحانییه تی، له وپه ری دابوون، سه رتر له زهین و ... که وابوو واقعه كان همم زۆر بهربلاون همم به نيسبه تی کات و دۆخی کۆمه لایه تی له ئال و گۆردان. ئه وه شمان له بیر بی رتالیسم هه رچهند له دوا ی ساز بوونی دووربینی وینه هه لگرتن هاته گۆرئ به لام ته نیا بهو شتانه ی که هه ر به چاو ده بیندرین قه ناعه ت ناهینئ. واته چاو ئامپری بنچینه یی دیتن و وه رگرتنه به لام ناتوانئ رهخه بکاته ناخ و زه میری دیارده كان و مه به سته رتالیسم له دوا ی دیتن لیکۆلینه وه و هینانه بهر باسی چۆنیه تی روودانی رووداوه كان و په یوه ندی ده روونی نیوان دیارده كانه. ئه ده بیاتی رتالیستی بوونه وه ره سروشتی و کۆمه لایه تییه كان وه کوو بوونه وه ر و دیارده یه کی تاکی قائیم به زات ناخاته بهر لیکۆلینه وه، به لکوو وه کوو ئالقه کانی په یوه ندی داری کرده وه و دژ کرده وه (کۆنیش و واکۆنیش) ده گه لیان ده جوو لیتته وه. که وابوو نا کرئ رتالیسم و رۆماتتیسیم ته واو له بهر بهر یه کدا را گرین. هه لبه ت ئه گه ر له ده ره وه ی ئه و باسه قبوولی که یین که هه موو باسیک و شیوازیک نیوان

سه رنج بداته سه ر رووداوه كان و دیارده كان و له بهرهمه کانیاندا بهرچاویان کاته وه. ته نانه ت تا ئه و جیگایه ش چوونه پیش که بلین ئه وه رووداوه کانتن که قه واره ی هه سته كان و خه یاله کانی ئیمه داده ریژن و ئیمه هه یچ شتیکی زیاترمان له و شتانه وه پی نییه که له ده ره وه را ده یان بینین و نووسه ر و هۆنه رمه ندی رتالیسم ته نیا له بهر بهر رووداوه کاندایه پر سیاره و دووره په ریژه له ئاستی وه هم و خه یال. بۆیه زۆربه ی ئه و شیوازانه ی دوا ی رتالیسم سه ریان هه لداوه وه کوو ناتۆرالیسم، سووررالیسم، رتالیسمی جادوویی، سه مبولیسم و ... هه موو خۆیان به به شیک له رتالیسم ده زانن، واته خالی هاوبه شی هه موو ئه و شیوازانه ئه وه یه که سه ره تا هه موو نووسه ر و هۆنه رمه ندیک نه ک هه ر نووسه ری رتالیسم، سه رو کاریان ده گه ل دیارده كانه که سه ربه خۆن و له ده ره وه ی زهین هه بوونیان هه یه. که وابوو "راسته قینه" بۆ ته واوی فیلسووفان، ئه دیبان و توێژه ران پیوه ره ی ناسینه و ئه وه چه شنی فام کردن و هه لگرتنه وه و دارشتنه وه ی راسته قینه یه که ریگیان لیک جیا ده کاته وه. بهم هۆیه که بابه تی ناسین واته شوینی ژیان و فاعیل و به کاری ناسین واته ئینسان بهرده وام له هه بوون و ته ئویدا تووشی گۆران دین و هه یچکام (ئینسان و راسته قینه) خه سله تیکی راوه ستاویان نیه سه رجه می

تهمای " هاوشیوه سازی" حول دهدا راسته قینه یه کی سه لمیندراو (پوریتیویست) به چوارچیوه یه کی تاریف کراو پیک بیئی.

ئه وهی که ده یه وی هونه رمه ندانه و شاعیرانه بو شروقه ی راسته قینه بچی له پرۆسه ی دارشته وه دا چالاکی ده کا له

ریگی ئیدراکات و فام کردنه کانی شهوودی خوی و هیچ پیویستی به ئیستناد و سه لماندن نیه. که وابوو له روانگی زانستیدا به جوریک دهست به سه ر راسته قینه دا ده گیری به لام له ئه ده بیات دا ده ربازبوون و رزگاری بو ساز ده بی، واته ئه دیب پال وه عاتیفه و ههست و خه یال دهدا به لام زانا پال وه ئه زمون و ئیستنادی

جیی باوه ر. هیئدیگ هاتن و کوتیان که وابوو به پیی ئه م بوچوونه هاوشیوه سازی زانستی ئه وه نیشانده دا که ئه ده بیات و هونه ر مه له که یه کی گه رۆلی بی ویزدانه که هیچ ئه رک و دهروه ستیکی له ئاستی راسته قینه نیه. لیره دابوو که رئالیسته کان هاتن و کوتیان که نووسه ر و هونه رمه ند داها تیک به راسته قینه و رووداوه کان

دهقی و بهینامه تنییه باشتر ئه وهی ده سه لمینین که هه موو شیوازیگ به پیی خه سه له تی جه ره که ت و نارپوه ستاوی که تووشی ئال و گور دی هه ر هه مان دریزه ی ره وتی پیشوویه به هیئدیگ جیاوازی و پیکهاته ی نوی، بویه ناتوانن به یه کجاری له یه کتر بشورینه وه و بی منه ت بن.

که وابوو رومان تیسم دنیای ههسته کانی دوزیه وه که سه ره تای رئالیسمه و رئالیسم لیکدانه وه و شروقه ی له جیگی ئه م دوزینه وه یه دانا و لیکۆلینه وه ی وردبینانه ی له ده ره وه ی زهین له جیگی ئیلهام و خه یالی زهینی دانا و بوو به هۆگری لیکدانه وه ی ورده کارییه کانی بهرچاو. رهخه گران دهیان کوت:

ئیمه ده توانین به دوو

شیوه ی راسته قینه بخهینه بهر چاو و بهرباس، یان زانستی و عیلمی لیده پروانین یان شاعیرانه و هونه رمه ندانه. ئه وهی که ده یه وی زانستی سهیری دیارده کان بکا ده که ویته پرۆسه ی ناسین له ریگی ئه زمون و دیتن و ئیستناد، به راگو یزتنی راسته گویانه ی ئه وه ده سه که وتانه ی که به

هۆکاری کۆمه لایه تی: سه ده ی نۆز ده، سه ده ی سه ره له دان و به ره و پێش چوونی زانستی و ئابووری و سه نه تی و بیریه که ئاکام و پاشماوه ی زۆر دلته زینی لیکه وته وه واته له لایه ک را شه ر ، شوړش، ویرانی له راده به ده ری ژینگه، ئازار و نه شکه نه جی گشتی، ئالۆزی رهوانی و ... که به شی زۆری له نه جی ویکی که وتنی نه و بیروبوچوونانه بوون که له م سه ده یه سه ری هه لدا و له لایه کی دیکه ش را هه ل و مه رجیک که له ئاکامی پشت به ستن به زانست هاته پێشی بوو به هۆی خاشه بربوونی زۆریه ی نه خۆشییه کوشه نده کان، ئاسایش و راحتیه به پێی ماشینی بوونی ژیان، په ره گرتنی شیوازی کشت و کال و ئازه لدا ری مکانیکی، که م بوونه وه ی قاتی و برسییه تی، ئازادییه کانی تاک و زۆر ده سکه وتی بێ وینه ی ئینسانی دیکه. له و سه ده یه دا چینی "خاوه ن داها ت" (سه رمایه دار) ساز بوو که جگه له پاشکه وت کردنی داها ت نه ویش به هه موو نرخیک بیری له هه یچ نه ده کرده وه. چینیکی نه خوینده واری مامنا وه ندی که زیرکانه سواری شه پۆلی داها ت و کار ببوو و رۆژ له رۆژ ساماندار تر ده بوو به و په ری ده گه ل ره خنه کانی نووسه ران و نه دییان و فیلسوفان و خاوه ن بیره کانی تر له سه ر نه م چۆنییه تی دابه شینی داها ته که یان له کیشه دابوون. نه م چینه تازه پیگه یوه ببوو به

قه رزداره و پێویستی به فۆرمولیکی هۆنه ری نوێ هه یه که له ودا فام کردنیکی تایبه تی له واقعه کان و راسته قینه به وینا بکری تا ته عامولیکی باش له نیوان خه یال و راسته قینه دا ساز بێ.

سه ره تا که س نه م شیوازی به هیند نه گرت. ته نانه ت ئیمیل زۆلا که له دوایه دا بوو به باشترین نووسه ری شیوازی رئالیسم. "گۆستا کۆر" نیگار کیشی فه رانسه وی (1819 - 1877) بۆ یه که م جار کوتی هۆنه ر بۆ هۆنه ر زۆر شتیکی پر و پوچه که رۆمانتیسیم باسی ده کا. چهن نووسه ری زۆر نه ناسرا و وه کوو شانفلۆری، مۆرژه، دورانتی له سالی 1843 بۆ یه که م جار ناوی رئالیسمیان هینا و له سالی 1852 بۆ چوونه کانی خۆیان به ئه رخه یانی له سه ر نه م شیوازه له گۆفاریک به نیوی "رئالیسم" دا بلا و کرده وه که له ودا به وه پهری شیوازی شاعیرانه و خه یالای ری رۆمانتیسیمیان شه رمه زار ده کرد به هۆگۆیان ده کوت دیو و درنج، به مۆسه یان ده کوت سیبه ر و به گۆته یان ده کوت پیره پیاوی خه رفاو. بیزارییان له م شیوازه و له شیعر گه یشته ئاستیک که کوتیان پێویسته هه رکه س شیعر بلێ له داری بدری.

هۆکاره کانی سه ره له دانی شیوازی رئالیسم:

وه چه رخانچىكى گه وره بوويى، بنه ماي
پيشكه وتن به سهر ته وره ي شهر و
چه وساندنه وه و داگير كردندا ته و پرسياره ي
ساز كرد: " كليسا و نائين نه يانتوانى
دهرگاي به خته وره ي به سهر دنيا دا بكه نه وه
، ئايا دنيا ي داها ت و ماشين ده توانى؟"
ناسيوناليسم، نه تير ناسيوناليسم،
ماركسيسم، سوسئاليسم و... هه مووى له
جوابى ته م پرسياره دا ها ت نه گورئ كه ديسان
هه ركام له وانه ش بوون به هوكارى ده يان
كيشه ي نوئ.

فيلسوفه كان ته و پرسيارانه يان ساز كرد:

" ئايا ته و به ره و پيش چوونه ههنگاو به
ههنگاه ي "داروين" باسى ده كا و له باز نه ي
باروودوخى ليكولئنه وه بيولوزيكه كانى
خويدا به رته سكى ده كاته وه ، ده كرئ له
به ربلاوترين بنه ماي مومكين بوونى دا
وه رى گرين؟ ئايا ليبراليسمى پشت نه ستوور
به عقليه تى كه سانى كومه لئاسى وه ك
ئيستوارت ميل كه پييان وابوو خه لك
ئازاد بئ هه مووشت سه ره وخير ده بئ، ته نيا
خه ونى زانايه كى به ويه رى هه ستيار و
خاوه نشارستانيه ت نيه كه مه ودايه كى
زورى هه يه ده گه ل به ستينى خويناوى شهر
و ته و ها ت و ها واره ي ده گه يشته ئاسمان؟
ئايا ته م پيشكه وته تيرتئپه رانه مه ترسى
لئناكه ويته وه و..."

خاوه نى هه موو ده سكه وته كان ، توانيان
شهرى ناوخويى ئامريكا به قازانجى خويان
كوتايى پيئينن، كومارى فه رانسه بينئته
سه ركار، ئيمپراتورى ئالمان شكست بدا و
فئوداليسمى رووسيه تيكه وه پيچئ و خوى
له دنيا ي موديرنى داها ت و پاشكه وت
كردندا سه قامگير كا. به لام هينده ي
پينه چوو ته م چينه بوخوى بوو به هوكارى
چه وساندنه وه يه كى موديرن و به ويه رى
كه وته بهر په لامارى مان گرته كانى
كريكاران و دژايه تى بيرمندان و
فيلسوفان له سه رتاسه رى ولاتاندا. له
لايه ن "شوپينهاور" گردكويه كى بهرچاو له
سالى 1818 به ناوى "خه ون و ئيراده" بلاو
كرايه وه كه له ودا ها تبوو كه: " ته م چاخه ،
چاخى يه كيتى پيروز بوو، واتيرلو تئيداچوو
و شورش مرد، رولئى شورش له سه ر
تاته به رديكى قه راغ ده ريايه كى دووره ده ست
خه ريكه ده رزئ، سه ره نجام ئيراده شكستى
هينا و مه رگى ره ش سه ركه وت. " مه به ستى
ته و نوسراوانه باس له تئيداچوونى ته و
شتانه بوو له به رابه ر غوولى تازه
پينگه يشتووى ماشين. موديرئته خه ريك
بوو له پيناو داها تى هه رچى زياتردا هه موو
ته وشتانه ي بوخوى له داوينى ته ودا سه رى
هه لدا بوو، له ناوى ده برد. خه موكى،
تيرتئپه رى، دووره ريئزى ... هه مووى له
ته نجامى كئبه ركئى ماشيندا ساز ببوون.
ويده چوو روخى مروف تووشى

رۆحی ئەم دۆخه ناله باره بکه نه باسی
سه ره کی چیرۆک و رۆمان.

هۆکاری تری سه ره له دانی شیوازی
رنالیسم:

کاریگه ری زانست: زانایانی وه کوو " داروین " ، " هیگیل " و ... کاریکیان کرد مرۆف وه کوو بوونه وه ریکی کۆمه لایه تی و واقعی ببینن نه ک وه ک خه ون و خه یال . مه کته بی " ره سه نایه تی ئەزموون (ئۆمیپریم) " که له شک و گومان سه رچاوه ی ده گرت و ده بوو به ئەزموون کردن به ئەرخه یانی و قه تعییه ت (دیتیرمینیسیم) بگا بوخۆی ئیستبدادیکی بیری لیکه وته وه که چلک و عفوونه تی ئەو قه تعییه ته که وته گیانی زۆربه ی نووسه ران و توێژه رانی ئەوسه رده مه .

تایبه ت مه ندیه کانی شیوازی رنالیسم:

رۆمانتیسیمی فه رانسه ئەگه ر به کتیبی " نبوغی مه سیحیه ت " ی شاتۆبریان دهستی پیکرد، رنالیسم به به ره مه می ره خه یی " میژووی سه رچاوه کانی مه سیحیه ت " ی نووسه ری به ناوبانگ " رینان " کۆتایی پی هیئا. رۆمانتیسیم ئەگه رچی چاوی مرۆقی به سه ر دنیای ده روون و خه ون و خۆلیادا کرده وه به لام نه یده توانی بو هه میشه چاو له سه ر راستیه کان و واقعه کانی ده ره وه ی

هه ره ها نیچه کوتی: " ئەم چاخه تیژیپه ره کاره ساتی گه وره ی لیده که ویته وه . خودا ده مرئ و ئائینی ته کامول و پیشکه وت دنیا ده خاته دۆخیکی ترسینه ری وه حشیانه وه . "

مارکس له م پییه دا ده لئ: " سیسته می خاوه ن داها ت گه نده له و شه رمه زاری تیداچوون. "

له په نا ئەو فیلسوفانه که به رچاوروونیان ده کرد بو کۆمه لگا ئەدیه کانی به ئامیری خۆش ئاو و ره نگی ئەده بیات که وتنه بازنه ی ئەم ره خه و پرسیارانه وه که شیوازی رۆمانتیسیمی تاک که سی به دنیای خه ون و وه مه کانییه وه ئەم ئەرکه ی بۆرانه ده په راندرا. به م پییه بالزاک حه ولی دا به جیی راده ست بوون به خه ون و خه یال تیشک بخاته سه ر هه موو لایه نه به رچاوه کانی کۆمه لایه تی به هه موو خه سلته به باش و خراپه کانییه وه و په رده له سه ر هه موو لایه نه کانی زهینی و عهینی واقعه کان هه لدا ته وه. زۆر نووسه ری دیکه ش حه ولیان دا وه کوو کۆمه لناسیکی ره خه گر و ره وانناسیکی دلۆقان تیشک بخه نه سه ر راستی هه موو دیارده کۆمه لایه تییه کان و هه موو شت ئاشکرا که ن و لایه نی شاراو و گه نده لئ پیشکه وته کانی رۆژئاوا له قاو ده ن. باسی چه وسانه و هه ژاری و نه داری و ئازاره کانی

به تیکه لاوبوونی واتای زهینی و عهینی، وه لامدانه وه به ئهسته مترین داخوازه کانی مه عه نوی کات ، بوو به ئهرکی هه موو نووسه ریکی رنالیستی. پیشتر واقعگه رایبی و هوگری به رووداوخوازی له لایهن رومان تیکه کانه وه چهن جار له مهیدان به دهر کرابوو به لام ئه مجاره یان به پشتگری دهیان زانا و فیلسوف ، ئه وه رومان تیسیم بوو که رادهستی رنالیسیم بوو. ورده ورده وای لیتهات خه یالبلای که له رومان تیسیم دا ماکه ی سه ره کی بوو ، له رنالیسیم دا بوو به خه سار و رایانگه یاند که خه یالبلای ئی کاتیک بوو که ئه ده بیات جگه له سه رقالم بوون و گه مه یه کی زمانی وه هماوی هه یچ ئه رکیکی نه بوو، ئیستا هه موو شت گوپاره و پیویسته رووداوه کانی دهره وه ی زهین جیی خه ونه کان بگرنه وه.

به م روانگه نوییه بوو که رومان تیسیمی شیعرئاسا به بابته تی ئه ویندارانه ی تاک که سییه وه جیی خویدا به رنالیسیمی کومه لایه تی ره خنه یی به ته وه ره ی هه ژاری، چه وسانه وه، شه پ و هه موو ئه و خه سله تانه ی که ئه نجامی ئاکاریکی کومه لایه تی و گشتی بوو که دیارده روه ییه کانیشی ده خسته بهر تیشکی لیکدانه وه ی

زهین و ناو کومه لگا داخا و بو هه تا هه تابه له دنیای ده سکرد و رازاوه ی خه یاله کانیدا به سه ره خوشی رایبویری. ههر بویه رنالیسته کان حه ولیاندا له به وینا کردنی دنیایه کی ره نگا ورهنگی جیاواز و واقع به رچاوه کانی کومه لایه تی به چاولیکه ری له رابردووی میژووی هه مه لایه نه ته نانه ت شیوازی وه کوو کلاسیسم ، دنیا له چنگ خه ونه کانی رومان تیسیم رزگار کا. هیگیل له روانگه ی رواله ت و به ره و پیش چوونی به رده وام ، هاوکات ده گه ل دژوازییه کانی زاتی خوئی، هه وراز و نشیوه کانی، چاخه کانی گوپران و گه پاره وه بو میژووی ماکه یی ، هه موو دیارده یه کی لیکده داوه و ئه وه ی ده زانی که ئیدئولوژی، شیوه ی بیرکردنه وه، فه لسه فه، یاسا، دین و هونه ر و چالاکییه حیره ییه کانی دیکه ی مرؤف له هه موو کاتدا به ره مه ی کاتی خوینان و به خه سه له تیکی گشتی و چاخیکی تایبه ته وه گریدراون. ئه م خه سله ته تایبه تانه ی له قوناخه جو ربه جو ره کانی گوپانی رۆح و عه قل دا ده دیت و هه ل ومه رچی عه یینی ، گوپانکاری میژووی و بنچینه کانی ماکه یی و کومه لایه تی له م پییه دا له بهر چاو ده گرت.

تهوسیفاتی درێژدادرانه که هه مووی له چیرۆکی رۆمانتیسیم دا ده بێ رهچاوبگیری، ده بێ نووسهری رئالیست خۆی لێ بپاریزی. نووسهر نابێ دهنگی خۆی تیکه له به دهنگی که سایه تی بکا. دیالوگ نیوان چهن کهس چیرۆک ساز ده کا، که وابوو حهقی قهزاوهت و ئهزیشگوزاری نیه، حهقی دیاریکردنی چاره نووسی ئهوانی نیه وهکی له شیوازی کلاسیک دا باو بوو. واته ئه گهر نووسهر به ته مای ده برینی بیرێکی خۆی بێ ده بێ به شیوهیه کی شاراوه بێ ئه وهی ملمووس بێ یه کییک له که سایه تیکان نوینهری خۆی بێ.

- نووسهری چیرۆکی رئالیست پبویستی به قاره مانانیک کی تایبهت نیه که جیاوازیکی زۆری ده گه له که سایه تی ئاسایی هه بێ. ئه و قاره مانه کانی خۆی له نیو که سانیک هه لده بژیرێ که بتوانی نوینهری هاوشیوه کانی خۆی بێ. بۆ نمونه کاتیک نووسهر بیههوی باسی شه ر بکا که سایه تی سه ربازیکی بێ باشتره له فه رمانده هیزیک ، چونکه سه ربازه که نوینهری هه زارانی وه ک خۆیه تی و زۆر زیاتریش له ههنگامه ی شه ره که دایه، نووسهری رئالیست باسی کیشه کانی کۆمه لایه تی گرینگی پیده دا که گشتین هه تا کیشه کانی تاک که سی وه کوو ئه وین و ...

- له چیرۆکی رئالیستدا چونکه هه موو شت له په یوهندی عیلهت و مه علوولی دایه،

چۆنییه تی په یوهندییه کانی عیلهت و مه علوولی و بهر له وهی که مرۆف له باری ژینگه ناسیییه وه شروقه بکا ، وهک مرۆقیکی کۆمه لایه تی و میژوووی سه رنجی ده داتێ و له هه ل و مه رچی کۆمه لایه تیدا له ریشه ی کرده وه کانی مرۆف ده گه ری. له م شیوازه دا ئیتر خه سله تی باش یان خراپی مرۆف وه ک دیارده یه ک و تایبهت مه ندیییه کی زاتی تاک نابینی به لکوو هه موو ئه و خه سله تانه وه ک به ره مه می باروودۆخی کۆمه لایه تی ده زانی.

نووسه رانی شیوازی رئالیسم وه کوو: چارلیز دیکنیز، ئیمیل زولا، بالزاک، تۆلیستۆی، چخوف، جهک له ندهن، بۆزورگ عه له وی، ئه حمه د مه حموود، ده ولت ئابادی، فه تاخانی ئه میری...

بۆ نووسینی چیرۆکی رئالیستی له بیرتان بێ:

- رئالیسم وه کی کوتمان شیوازیکی عهینی و ده ره کی (بیرونی) یه، نووسهر بۆخۆشی ته ماشا چیه و هه ست و عه واتیف و خه یال و ویسته کانی زهینی خۆی باس ناکا. ته نیا ده یه وی ئه و هه سته له خوینهردا ساز کا که ده گه له واقعییه تیک له ده ره وهی زهینی نووسهر به ره ورپویه. که وابوو له درکاندن رازه کانی پره هه ست و فه لسه فه بافی،

دهورهی سوسیالیستی، که ریک ههل و مەرجی کۆمه لایه تی خۆیان و هیندیگ ولاتانی سوسیالیستی رۆژه لاتی ئوروپا مەبه ستیانه، به لام به گشتی ئەوهی به شیوهی هاوبهش له هه موو ولاتان وه رگیراوه رئالیستی ره خه ییه چونکه ئەم شیوا ره هه ر به مەبه ستی ره خه و بردنه ژیر پرسیا ری ره وتی سیسته می گهنده لکاری سه رمایه داری دامه زراوه. واته ئەو خرابکاریانه ی مۆدیرنیته له په نا چاکه سازییه کانی وه دی هینا. له زۆربه ی چیرۆکه رئالیستییه کانا نووسه ران گوشه نیگای سیهه م که سیان وه ک باشترین گوشه نیگا هه لئێژاردوو ه.

گۆشه نیگای سیهه م کهس له شیوازه کانی کلاسیک دا زۆر تر له هه موو شیوازه کان باو بووه به م هۆیه که زانای هه موو شت زانی نابه رته سک ده ی توانی له م گوشه نیگایه را چاتر ره خه بکاته زهین و هه موو ئەو زانیاریانه ی پیویسته له سه ر که سایه تی بیزانین. به لام گوشه نیگای سیهه م کهس هه ر به هۆی ئەو ده سه لاتیه وه بو چیرۆکی رئالیست باشترین گوزینه نیه. هه رچه ند زۆربه ی نووسه رانی زۆر سه رکه وتووش هه ر وه کی پیشتر باس م کرد له گوشه نیگای سیهه م کهس که لکیان وه رگرتوو ه به لام به زانای هه مووشت زانی به رته سک.

ئیمه چه ندین گوشه نیگامان هه یه:

هیچ شتیگ کتوو پر رووی نادا واته به هه لکه وت شت رووی نادا بو وینه کابرایه ک که عومریگ خه لافه به هه لکه وت تووشی حه کیمیگ بی و نسحه تی کا و ئەویش کتوو پر چاک بی و دهس له خه لاف هه لکری.

سه خه سازی ئەگه ر له چیرۆکی رئالیستی دا بکری هه مووی بو هه رچی باشتر ناساندنی که سایه تی چیرۆکه، که به یارمه تی ئەو سه خه ییه باشتر له هۆگری و حالاتی روحی که سایه تی تی بگه یین. واته کاتیگ ده مانه وی باسی پیاویکی ئایینی بکه یین که تاره که دنیا یه له سه ر تا قه ی ماله که ی کتیبی ئایینی، به رمال و ... ده بیند ری ده گه ل وه سالیکی ساده . یان باسی پیاویکی ساماندار ده که یین هه روا شوینی ژیا نی پرزه رق و به رقه.

بو نمونه کاتیگ فلۆبیر ده یه وی باسی شوینی ژیا نی مادام بواری بکا ده بی جۆریکی به وینا بکیشی که هۆکاری دلته نگ بوونی مادام بواریمان بو ده رکه وی.

له چیرۆکی کورتیشدا هه روه تر ده بی ئەگه ر پیویستیتان به سه خه سازی هه رچه ن چکۆلهش هه بوو بچیته خزمه ت شپۆقه ی حالاتی که سایه تی .

له رووسییه رئالیسم به سی دهوره دابهش کراوه، دوره ی سه ره تایی، دهوره ی ره خه یی،

- شوین: تهوسیفی شوینیکی تایبته یان به سهبت گه یاندنی رووداویک له کات و شوینیکی تایبته به ئهوپهپری وهفاداری به ورده کارییه کانی بهرچاو و عهینی. ئه شوینهی ههلی ده بژیرین ده بی ده گه ل تیمی چیرۆک و یان حال و ههوا ی که سایه تی یه ک بگریته وه، که متهر خه می به هه رکام له توخم و ماکه کانی چیرۆک کاری راپه راندنی چیرۆک ئهسته م ده کا. بی ئه وهی بزانی بۆ چیرۆک تووشی لاسهنگی و که م له شیک دی که نازانی بۆ؟

- نووسهر به گپرانه وهی چیرۆک به واسیتهی زانای گشتی بهرتهسک، له داوه ری و بایه خ دانان خو ده پاریزن. هۆکاری ئه و مه حدود بوونه وهیه بۆ نه دانی حوکم و دیاری نه کردنی چاکه و خراپه و جوانی و ناحه زی له کوتایی چیرۆکه. واته رهنکه له ده ره وهی چیرۆک ئیمه به یه کیک له و برپارانه بگه یین به لام ئه و ئه رکی چیرۆکنوس نیه. هه ر بۆیه شه زانای گشتی نابه رتهسک بۆ چیرۆکی رئال پینشیار ناکری.

زانایی راوی مه حدوده به زهینی که سایه تی ئه سلی چیرۆک یان به هیندیک رووداو که له وانه یه پیشتر روویدای و ئیتر له دوا ی ئه م زانیاریانه رای نه هایی خوی له م پییه دا نادا و باسی هه له بوون یان دروست بوونی ئاکاری کهس ناکا. به تایبته راوی حه قی نیه له سه ر شوین به پیی هه لگرتنه وهیه کی

یه که م کهس - من
دوو هه م کهس - تو
سیهه م کهس - ئه و
یه که م کهسی کو - ئیمه
دوو هه م کهسی کو - ئینگو
سیهه م کهسی کو - ئه وان

هه رکام له وانه ده توان بگریه وهی چیرۆک بن. له چیرۆکی رئالدا پیویست ناکا وه کی چیرۆکی کلاسیک و رۆمانتیسیم بگریه وهی چیرۆک زانای گشتی نامه حدود بی چونکه پیویستی به هه موو ئه و زانیاریانه نیه که له شیوازه کانی پیشوو به پیویست بوو، گو شه نیگای سیهه م کهس له هه موان زیاتر ده توانی ئیشرافی هه بی به سه ر که سایه تییه کان هه ر بۆیه بۆ کلاسیک باشه به لام بۆ چیرۆکی رئال ده بی ئه و زانیاریانه مه حدود بی که و ابوو گو شه نیگای دوو هه م کهس چونکه مه حدود تره باشتره.

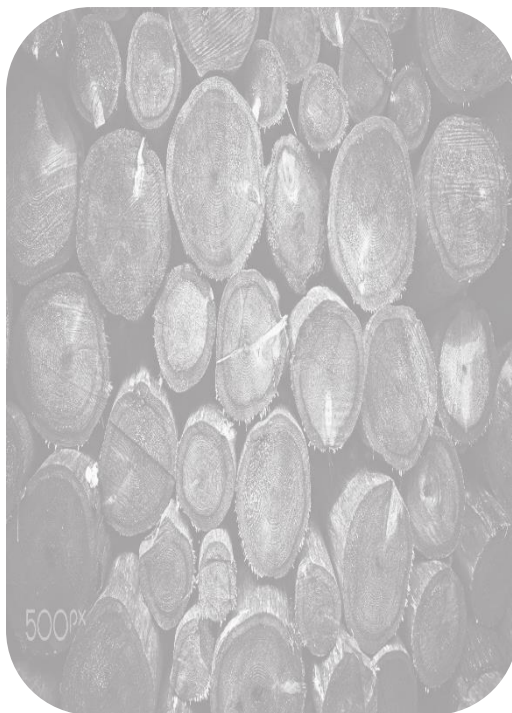
وه کی کوتمان چیرۆکی رئال پشت به واقعه ئاساییه کانی کۆمه ل ده به ستی و زیاتر به رووداو تال یان هه تکاوییه کان، چیرۆکی رئالیش وه ک هه موو شیوازیک هیندیکی تایبته مندی له چۆنییه تی دارشته که ی دا هه یه:

خه یالی له گۆرپ نیه. ههر بویه شه که گرفته کان و ئهنگیزه کان و دلخوشیه کان و خه مهکانی که سایه تی چیرۆکی رئال زور کومه لایه تی و مه لموس و دهر دناشنایه.

- ته وسیف له چیرۆکی رئالدا. به چیرۆکی رئال ده لپن گوشه یه که له ژیان. واته له چیرۆکی کورتی رئالدا پیویسته به سه ر رووداویکی تاییه تدا زووم بکه یین. ده بی

شوین ، که سایه تی ، کات و توخمه کانی تری چیرۆک به پیی ئه و شته ی ده بیندرین سه ره تا وه سف کرین جا له پاشان بو وینه له چاو که سایه تی ئه سللی چیرۆک ده تگوت جه حه ندمه . که وابوو باوه رپه زیری له چۆنیته وه سف ده بی بیته گۆرپ.

- پیرهنگ له چیرۆکی رئالدا. پیرهنگ ئه و عونسور و ماکه یه که نا کرپ کار که رده که ی به گپرانه وه ی کورت نیشان بدرپ. به لکوو پیرهنگی ههر چیرۆکیک هه موو رووداوی چیرۆک له چۆنیته دارشتنی که سایه تی، گوشه نیگا، کات، شوین، ته وسیف، رووداو ، له بهر خوی ده گری . که وابوو پیرهنگی چیرۆکی رئال که ده بی باوه رپه زیری زور له سه ری بی، سی تاییه تمه ندی خوی هه یه:

شاعیرانه ی خوی بدوی، به لکوو له وی ده بی وه فادار بی به و شته ی ده بیینی. مه گهر ئه وه ی که له روانگه ی که سایه تی ئه سللی چیرۆکه که وه بو وینه به مالی بلی بوته گۆرستان.

- که سایه تی ساز کردن: راوی چیرۆکی رئال له مه نزه ریکی ته واو عه یینی شپۆقه ی راوله تی که سایه تی ده کا. ههروه ها

ئه گه برپاره که سایه تی لیبی دیالوگ ده توانی زور چاکی به بلفیعل بگه یینی، ده بی مه تمانه یان پیبکه یین و ئیزنی حزووریان پیبده یین تا له ره وایه تیکی یه که دست نه جاتیمان بی و به و قه ناعته گه یشتیبین که خه ریکن چیرۆک ده خوینینه وه. به تایبه ت له چیرۆکی رئالدا که زور پشتی به دیتنه کانه وه گهرمه . ئاخاوتنی

که سایه تی ههروه ها ده بی ده گه ل تیپی که سایه تی ریک که وی. گرینگترین توخمی چیرۆکی رئال که سایه تییه که له چیرۆکی رئالدا زورتر له چینی هه ژار و مامناوه ندی هه لده بژیردرین و جوړیکن که خوینهر به خویندنه وه ی ئه وان وه بیر که سایه تی هاوشیوه کانی واقعی له ده ره وه ی چیرۆک ده که ویته وه واته هیه شتیکی ده سکرد و

دریژه پیدان به ساز بوونی کیشه و گری و گه‌یشتن به نوقته ئه‌وج، گری کردنه‌وه و گه‌یشتن به کوتایی.

- کات. له کوتایی هه‌موو چیرۆکی رئالدا ده‌بێ بزانیین ئه‌و رووداوه له چ کاتیکی تایبه‌تدا روویداوه. چیرۆکه‌کانی غه‌یری رئال به چیرۆکی بێ کات مه‌شهورن. بۆ وینه له چیرۆکه‌ کۆنه‌کاندا ده‌لێن: "رۆژیک بوو، رۆژیک نه‌بوو..."

له شارپێکی دوور، کابرایه‌کی فه‌قیر هه‌بوو زۆر فیله‌ زان بوو... "به‌لام چیرۆکی رئال بۆ قه‌ره‌بوو کردنه‌وه‌ی ئه‌م ون نیوییه، توخمی کاتی زۆر ئاشکرا و به‌رچاو کرده‌وه. هه‌روه‌ها به‌ شیوه‌ی خه‌تتی بردییه‌ پیش واته له رابردوو بۆ ئیستا و له ئیستاوه بۆ داها‌توو.

- ره‌وایت. له چیرۆکی رئالدا له‌وپه‌ری ساده‌گی دایه. هه‌ر بۆیه کارکه‌ردیکی ئیرجاعی هه‌یه نه‌ک مه‌جازی.

به‌ پێی ئه‌و چه‌ن خاله‌ دوا‌ی خویندنه‌وه‌ی چیرۆکی رئال ده‌بێ بزانیی:

- چ روویداوه؟

- بۆ روویداوه؟

- که‌نگی روویداوه؟

- له‌ کێ روویداوه؟

- چۆن ته‌واو بوو؟

۱- په‌یره‌وی له‌ ئه‌سلی عیله‌ت و مه‌علول. رووداوی سه‌ره‌کی چیرۆکی رئال رووداویکی فه‌رزکراوه که به‌ هۆی هیندی‌ک کیشه، رووداویکی دیکه‌ی به‌ دوو دادی. که به‌ دۆخی یه‌که‌م (ئه‌لف) ده‌لێن حوکمی عیله‌ت و رووداوی پاش ئه‌و (ب) که به‌ دوا‌ی کیشه‌سازبوونه‌که‌ دا‌ی ده‌لێن حوکمی مه‌علول. که‌ دیسان رووداوی (ب) که مه‌علوله‌ ده‌بیتته عیله‌ته‌ی رووداوی (پ) و تا ئاخری هه‌موو پێک وه‌سلن بۆ ئه‌وه‌ی رووداویکی واحید له‌ رابیتته‌یه‌کی ته‌نگاته‌نگی عیله‌ت و مه‌علولی دا‌ ساز بێ.

۲- دوور بوونه‌وه له‌ رووداوی ده‌گه‌من و نامومکین. بۆ وینه‌ دایکیک له‌ برسان مندا‌له‌که‌ی فڕیده‌دا دوا‌ی بیست سالان له‌ مه‌ته‌پیک وه‌کوو دوکتور بیبینیتته‌وه. هه‌رچه‌ن که‌ شتی وا هه‌بووه به‌لام ده‌گه‌نه، یان که‌م له‌ شیک کولیره له‌ لایلۆنی‌ک خا و به‌ نووکه‌ شه‌ققان وه‌پیش خۆیدا بۆ فڕۆشتن، هه‌رچه‌ن وینه‌که‌شم دیت و راستیش بوو به‌لام زۆر شتی وا ده‌گه‌نه و رواله‌تیکی گشتی کۆمه‌لایه‌تی نیه که‌ چیرۆکی رئال خۆی به‌ نوینه‌ری ئه‌و به‌شه‌ ده‌زانی.

۳- پیکه‌اته و ساختاری سی به‌شی: ده‌سپیک، ناوه‌ند، کوتایی. زۆربه‌ی چیرۆکه‌کانی رئال خاوه‌نی ساختاریکی هیره‌مین. واته‌ ده‌سپیک به‌ رووداویک،

چيرۆكى شەرمين خانم زۆرى پشت بە رەوايەت بەستوو و هيچ مەتەنە يەكى بە هيچكام لە عەناسورى ديكەى چيرۆك نەكردوو. ئەگەر توانيباى ديالوگىكى دوو كەسى بۆ كات و شوينىكى ديارى كراو وەك بەشى (ئەلف) بۆ چيرۆك ساز كردبا و هەمووى هەر بۆخۆى نەيگىرپاواو زياتر دەچووينە ناو بابەتى چيرۆكبوونى كارەكەى. واتە ئەگەر بەپەلەش ويستباى ئەو رووداوه بۆ كەسيك بگيرتتەوه هەر ئاواى دەگىرپاوه، لە حالىكدا خەرىكى نووسىنى چيرۆكين. بەلام كۆتايى كارەكەى باش بوو واتە ئيمە زانيمان بۆ نارەزايەتى دەستى پيكردهوه، بەلام ئەم زانيارىيه هەر راوى بە تەنى داى بە ئيمە و هۆكارى لاواز بوونى ئەو بابەتە باشە كەمتەر خەمى لە ئاستى كەسايەتتية كە گرینگترين توخمى چيرۆكە.

بە پىي ئەوانەى كوتمان چيرۆكى كاكە بيژەن بۆ چيرۆكىكى نوئ و مودپن سەر كەوتوو يە بەلام واديارە نەيتوانيوه لەو شيوازه بپریتتەوه و بگەریتتەوه بۆ رئال، چونكە ئالۆزىك لە كەسايەتتیکان، رووداوهكان و هەروەها كات و شوين و كۆتايى چيرۆكدا دەبيندرى كە بۆ چيرۆكى رئال خەسارن و بۆ چيرۆكى مۆدپن ئيدەئال. پيوستە زۆرتەر مانورت دابايە سەر كەسايەتى، كات و شوين و تا پيرەنگى چيرۆك ئاوا تەماوى نەبا.

لە بيرمان بى برپارە چيرۆكى رئال بنووسين. چيرۆكى سارا خانم بە باشى زۆربەى تايبەتمەندىيهكانى چيرۆكى رئالى لە بەر چاو گرتبوو بەم هۆيه كە زۆرى سەرنج داووتە عەناسورى سەرەكى چيرۆك. ئيمە تەواو خەرىكى چيرۆك خویندنهوهين.

چیرۆکه میوان

«له ئاسمان نزمتر»

کەس نازانی ئەو کابرایە لە کوێو پەیدا بوو، بەو بانگی نیوهرۆیه خۆی بە مالماندا کرد و ئەم شکرە شکاند. وەک باوێلکە یەک بە دەوری خۆمدا دەخولامەو. بیرم لە مندالەکانم دەکردهو چونکە ئەم کارە بە مانای تیداچوونی سەروماڵ بوو. نەمدەزانی بەو ئیوارەیه رپوو لە کوێ بکەم؟ کێ دەلی راستە؟

کاتی لە شار دەرکەوتم، هه‌وریکێ رپەش گرماندی، بالدار بە ئاسمانەو نەما و باران بە لێزمە دایکرد. لە ترسا هیواش لێم دەخوپی. پێش چاوی خۆم نەدەدی، چونکە تەم پەنجەرە و شوشە ی ماشینکەمی گرتبوو. ویستم رپاوەستم و بگەرپیمەو بۆ شار، بەلام کە بیرم لە دایکم دەکردهو دلم نەهات. کوتی: "کە دووجار بەفری لەسەر نیشتم، شوینگۆرەکەمی کویر دەبیتهو".

کوتم دەرپۆم، بەشکەم لانیکەم تەرمەکەمی بینمەو و کاتی ولات تاریک بوو، بە بێدەنگی لە تابووتیکێ دەخەم و دەیهینمەو بە بۆی. کابرا دەیگوت: چوار کەس بوون، لە

کوتم دایە واز بینتی، بۆ وا لەخۆت دەکەمی؟ کوتی: "رپۆ... مەیتەکەمی بینمەو. هەرلێرە، لە حەوشەکەمی خۆمان دەیشارینمەو. کەس نازانی." کوتم: "چۆن کەس نازانی، دار و دیوار بوو بە چاو. لێی گەرپێ دایە، خۆ ئەو قەت نەیزانی حەسانەو چییه! دەبا هەر لەو شوینەمی بەخاکیان سپاردوو، ئارام بگری." دەستی گرتم و بەو چاوه کزانەمی وەها لە چاوهکانم رپاما کە لە تاوی دلم وەک گەلای دارەکانی حەوشەکەمان هه‌لوهری. لەو رپووخسارە تەماوییهدا هەر ئەو دوو چاوانە بریسکەیان دەهات. دوو چاوی چاوه‌رپێ، کە گشت داماوییهکانی ژیانی تیدا دەبیندرا. کوتی: "رپۆ کورم... مەیتەکەم بۆ بینمەو." هه‌ستم دەکرد، بێجگە لە رپویشن هیچ چاره‌یه‌کی دیکەم نییه.

دهلیی چاره نووسم وا بووه که هه میشه ئەم
 براه به کۆلمه وه بی. ئەم هه موو شاخ و
 دۆلانه ی له دوا گه پابووم. ئەو شاخ و
 کێوانه ی که سیبه ریان وهک مه مه کانی
 دایکم به سه ر شانی چاوه پوانیی بناردا شوپ
 ده بوونه وه. ده مزانی هه رکات برسیی ده بی،
 وهک سه رده می ساوا بییه که ی، دایکم
 هه ست به ژانییک ده کا که له سه ر
 شانەکانییه وه ده ست پیده کا و مه مکه کانی
 داده گریت. که ساوا بوو به فرکه فرک
 چوارپه لی راده تله کاند، ده می ده گیپرا و
 هانکه هانکی ده هات. له برسانا قهت
 نه ده گریا، به لام حه جمینیشی نه بوو. وهک
 بالنده یهک په له قازهی ده کرد و که چی
 بالیشی ده ر نه ده کرد. ده مگوت: "دایه
 برسییه تی!" باوه شی پیدا ده کرد، هه ستم
 ده کرد هه موو گیانی ده ینا لاند و کاتی زاری
 بو گوی مه مه کانی ده برد، سوو کنایی
 ده هات. قهت تی نه ده بوو. سه رم سوو پ ما بوو
 له وه هه مووه ته مایه. هه ر ده میژی و هه ر
 ده میژی، تاکو دایکمی بیزار ده کرد. له
 مه مکی ده گرت هه وه، به لام وهک ئەوه ی به
 شاخیکدا هه لگه ری، چنگی له هه موو
 گیانی دایکم داده گرت. به سینگیدا
 هه لده گه پرا و بۆنی به به رۆکییه وه ده کرد.
 ده مزانی برسی بوو، به لام مه مکه کانی
 دایکم تی ری نه ده کرد. سه رم سوو پ ده ما.
 هه ستم ده کرد بو شتیکی دیکه ده گه ری.
 شتییک که لیی شاردرابووه وه. شتییک که

شاخه که داگه پاون و له ته نیشت مووچه که ی
 لایان داوه. چوار که س بوون، ته پوتۆزاوی،
 هیلاک و برسی. کوتی: "یه کیان زۆر مندالتر
 بوو، کورپکی قژ لوول، شه رمن و بیده نگ.
 له سه ر به ردیک دانیشتن و چاوه پپی
 ئاوابوونی خو ریان ده کرد. که ولات تاریک
 بوو به ره و ئاواپی داگه پان و له من نه دیو
 بوون. هینده ی پینه چوو برۆسکه یهک ئەو
 دۆله ی رووناک کرد، به دوایدا زرمه یه کی
 گه وه هات و ئەوجار وهک په هیلله ی باران
 گولله به سه ر دارو به رددا باری. کاتی ته قه
 وه ستا، به سی که س ئەوه ی دیکه یان به
 راکیش راکیش گه یانده مووچه که ی من.
 نه ما بوو. له سه ر پشتی ولاغه که ی من
 قایمیان کرد. دوو ده ست و دوو لاقی
 به ملاولای ولاغه که دا شو ر بیوونه وه و
 خوینه که ی هه ر به ند نه ده بوو. بردمان و له
 دۆلی پشت مووچه که ی خو مان، له نیوان دوو
 شاخدا به خاکمان سپارد. کفنمان پی نه بوو،
 پشتوینه که ی خویمان تیها لاند..."

دایکم ده یگوت: "مه مکه کانم هه لمسا بوون و
 ژانیان تی دا ده گه پرا! ده مزانی برسییه تی!
 نه ده چوومه ده ر، بو ئەوه ی منداله چاو
 برسییه کانی گه ره ک لیم نه فرینن. ده مزانی
 له هه ر کوئ بی، به برسییتی سه ر ده نیته وه.
 مه مه کانم له سه ر هه ردوو ده ستم داده نا تاکو
 بیته وه و هه روه کو جارن بۆنیان پیوه بکا،
 ماچیان بکا، کایه یان پی بکا و دوا جار،
 تی رتی ر بیانمژی."

شۆردبوویه وه و ورده ورده بزر ده بوو. دایکم دهیکوت: "بیهینه وه... ههر لیره، له هه وشه که ی خۆمان ده یشارینه وه. هه موو به یانییه ک هه لده ستم و له ته نیشتی راده کشییم، با تیرتیر بۆن به مه مه کانه وه بکا." یدا ده گه پری، به خوا برسییه تی.

ماشینه که م به جی هیشت و به و ته م و بارانه که وتمه سه رپری. هه تا له ماشینه که دوورتر ده که وتمه وه، زیاتر له ته مو مژدا ون ده بووم. به سه ر چه وی قه راغ جاده که دا ده رپۆشتم تا کو پیناوه کانیشم له قور نه چه قین و ناچار نه بم به پپی په تی دریزه به م ریگا نه گبه ته به دم. سه گمه رگی بوو. هه تا زیاتر ده رپۆشتم نا هو می دتر ده بووم. ئەم برایه هه می شه نا هو می دی ده کردم، قه ت نه بوو وه ک مندالی خه لکی هه ل سو که وت بکا. باوکم له ژیا ندا نه ما بوو بی نی چی جس نی کی خسته کۆشی ئەم خیزانه وه، به لام خۆشم

ده ویست، بۆنی باوکمی لی ده هات. به هاتنی، قه ره بووی نه مانی باوکمی کرد بووه وه. دایکم مه مکی له زاری نه ده کرد وه. کو تم: "دایه خه وتووه!" کو تی؛ "لیی گه پری... دالعه ی لی دابوو، سۆزیک له هه ناوی دا لولی ده خوارده وه و، ههر

بۆنی پیوه بکا، ماچی بکا، کایه ی پی بکا و دو اچار دمی بۆ ببا و به ده م مژینه وه خه و بیاته وه.

ریگا له پی شمه وه ههر دریز ده بووه وه و ئا واییم ههر لی ده رنه ده که وت. بارانی ش خۆشی نه ده کرده وه و به سه ر بی که سیی خاکدا به خوړ ده باری. ئاوی باران گله سووری لاپاله کانی له گه ل خۆیدا هی نا بوو و جاده که ی دا پۆشی بوو. ماشینه که م له قووردا چه قی و هه رچیم کرد نه متوانی بی مه وه ده ری. ترس و توورپیی

به سه رمدا زال ببوو. ده مگوراند و کفرم ده کرد. نازانم ئەو کابرایه بۆچی خۆی له گه لم نه هات و منی تووشی ئەم به لایه کرد. دایکم ده یگوت: "پرو بیهینه وه. کوا من ده توانم به م ئەژنۆ زه لیلانه مه وه به و شاخ و کیوانه دا هه لگه رپیم؟" به راستی نه ی ده توانی. نیگه ران بوو که نه کا به مردوویش

تاسه ی بۆنی مه مه کانی بکا. ده یگوت: مه مه کانی ژانیان توه. له نیوان شاخه کان و له دۆله که دا، شتی کم ده هاته به رچاو، وه ک مندالی کی مه لۆتکه کراو سه ری به سینگی ئەو شاخه وه نابوو و به بی ده نگی خه وی لی که وت بوو. په له یه کی سوور بوو، سیلاوه که

کرد، پیمه پره کهم له سه ر شان دانا و به
هه وراره که دا هه لگه رام.

چاوی به ستم و کوتی: "رۆو له دیواره که
بکه!" زلله یه کی له بنا گویم سره واند و
کوتی: "سه ر نه سوور پیتی." له بهر نه و
سووره تا وه دا رایان گرتم. هه ستم ده کرد
دوو که لم لی هه لده ستی و بو کرووزه کهم دنیا
داده گری. کوتی: "برۆ بیهینه وه!" کوتم: نازانم
له کوپیه! کوتی: "تیمه پیت ده لپین له
کوپیه، ده چی بو لای، پیتی ده لپی بیته وه و
ئیشمان پیتی نییه." کوتم به قسمه ناکا.
زلله یه کی لی دام و کوتی: "ده چی!" کوتم:
به چاوان! کوتی: "تاوا! تۆش زلله یه کی لی
بده، به قسمه ده کا. بیهینه وه، ده نا چاوتان
به تهرمه که شی ناکه ویتته وه." به لام هه ر
نه هاته وه.

لافاو که ئامانی نه ده دام، ترسام لاقم
هه لخلیسکی و تیکه وم و ئاو بمبات. هه دام
نه دا و هه لکشام، هه ستم ده کرد کیوه که
ده ست به سینگمه وه ده نی، به لام من له و
لا سارتر بووم و هه ر هه لگه رام. به ده م ریگا وه
پیمه پره کهم له ده ست بهر بووه وه و لافاو که
بردی. نه ژنۆم شل بوون، ناهومید بووم.
کوتم: هه ر ده چم، نه گه ر به چنگانیش بی،
گوپه که ی هه لده ده مه وه، کو لی ده که م و
ده ییه مه وه.

باران به خو پ ده باری، هه ور ده یگرماند و
دنیا تاریکتر ده بوو. ئازاری ته زینی

فرچکه جارنا جار هکانی ئه م منداله تاسه ی
باوکمانی پی ده شکاند.

ئیسنا ئیتر مزگه وتی ئاوا ییم لی دیار بوو.
دل م کرایه وه و هه نگا وه کانم تووند تر کرد.
مجیوره که له په نجه ره ی مزگه وته وه ریگای
مووچه ی کابرای پیشان دام. نه وه ستم،
ریگای مووچه که م گرت بهر و بهر وه هه وراره
که وتمه ری. هه ناسه م سوار ببوو. له دووره وه
به رده که م بینی، نه و به رده ی که چوار پیا وه
برسی و ته پوو تۆزاوییه کان له سه ری
دانیشتبوون و چاوه ری تاریکیان ده کرد.
نزیک بوومه وه تا کو بو نیک، سیبه ری ک،
هه ناسه یه کی به جیماویان بدۆزمه وه، به لام
بارانه که هه مووی شو رده بوونه وه. چومه
ژوو ر خانووه که و بو پیمه پره یه ک گه رام.
کوتم: ده چم گوپه که ی هه لده ده مه وه، له کو لی
ده که م و له م ژوو ره دا ده یشارمه وه. به یانی
که باران لی کرده وه، ماشینه که دینم، به
بیده نگه ی هه لی ده گرم و ده ییه مه وه. له پشت
خانووه که له قورا و که وتم و پیلا وه کانم له
قور چه قین، دا هاتمه وه، پیلا وه کانم
هه لگرتته وه و له بن هه نگه لم خست. باران
لافاو یکی هه ستانده بوو که به دۆله که دا
لر فله لرفی ده هات. ترسام، نه موپرا در یژه به
ری بده م. سه رم هه لبری و چاوم له کیوه که
کرد، زور به رزتر دیار بوو، که می له ئاسمان
نزمتر. له بن گوینیه که دا دانیشتم، هه موو
گیانم ئاوی لی ده چۆرا. کوتم ده پۆم، ناچارم
ده بی پۆم. هه ستامه سه ری، لاقه کانم توند

بیرمدا نه ده هات ئهم کپوه دوایین دیمه نیک
بی که له گه ل خۆمدا به ره و سه فه ری مهرگ
بیهم. ئیستا کاتی ئه وه هاتوو له فاوه که
وه ک کۆلکه داریک هه لم بگری و له گه ل
خۆیدا بمبا. کوتم: دایه به خوا ئهم کپوه
نامانداته وه! بۆ به یانی که به ئاگا هاتمه وه،
باران لیبی کردبووه وه و خۆر له کپوه که ی
ئه وه به ری ئاواپی دابوو. مجیوری مزگه وت و
چهند پیای ئاواپی میان به بیهۆشی له
له فاوه که گرتبووه وه و هه تا ئیستا هه ر
خه وتبووم. کابرای خاوه ن مووچه که ش
هاتبووه وه. دهستی را داشت و کوتی: "ئه و
دۆله ده بینی؟ ها له نیوان ئه و دوو شاخه یه،
له وی به خاکمان سپارد." له سه ر سینیه ی ئه و
کپوه، دوو شاخ دیار بوون وه ک مه مکه کانی
دایکم به ملاولای دۆله که دا شوپر بیوونه

رزگار ئه مین نژاد

په نجه کانم به جه رگم ده گه یشت. نازانم چی
پووی دا، به رچاوم ره ش بوو، تلاوتل
به ربوو مه وه و که وتمه ده م له فاوه که. ئاو
هه لیگرتم، یه ک به یه کی منداله که نم هاتنه
به رچاوم. کوتم: دایه منیش فه وتام، جا وه ره
بۆ دوو مه یت بگه ری. دهستم له چلی
گوینییه ک گیر کرد و خۆم گرته وه. باران
هه ر ده باری و له فاوه که زیاتر هه لده ستا و،
ته کانی ئاوه که ش توندتر. هه موو که س
ده زانی له فاو چون هه لده ستی، به لام که س
نازانی که ی ده نیشتیه وه و چی له دوای
خوی به جی دیلی. خه لک له په نایه که وه
سه یری ده که ن و دلخۆشن به وه ی که ئاو
نه گه یشتوو ته ئه وان. ئیستا ئیتر ئاوه که
له سه ر من تیپه ری بوو، ته کانه کانی به هیتر و
تا قه تی منیش لاوازتر ده بوو. له سه رمان
هه لده له رزیم. په نجه کانم گویان نه مابوو،
هه ربینا دهستم له گوینییه که بیته وه، یاخۆ
گوینییه که دهستی له خاک بیته وه. هه موو
گیانم مردبوو، چاوه کانم نه بی. چاوم له
دۆله که و ئه و دوو شاخه بوو. قه ت به

پيوسست ناکا درۆ بکهم "درۆزن
پرووره شه". راست ههروا پروويدا، بئ
ئهوهی ئەم لاوتنه ولای کهم، یـــــــان
به شیکي باس کهم وخۆم له په نای
به شیکیه وه حه شار بهم... راست
خه ریکم بییری لی ئە که مه وه... بۆ له
ده ره نجامه کانی ناترسم؟!

ئه گهر ئەم به ملیونان که سه، له سه ره
شه قام یا نوسینگه، له ژیر پیخه ف و
له سوچی مالان، له کاتی ئیش یان
پشۆدان، له خواردن و خواردنه وه...
پۆژانه له ریی وزه یکی نادیاره وه، له
گه ل یه ک پیوه ندی ئە که ن وئه بـنه
دۆست، یان گرۆپ ساز ئە که ن و... له
ده ره نجامه کان بترسن، دونه ئه بیته
شوینیکی ترسناک!

به ملیونان که س پۆژانه؛ سات به
سات وچرکه به چرکه، له هیلگه لیکي
نادیارو سـیـحـراویه وه له گه ل یه ک
ئاخافتن ئە که ن، بریکیان ئە بنه دۆست
پۆمانسی، بریک بریاری خواردنیک
ئه ده ن، بریک له قاوه خانه یان
کافه ییکدا داده نیشــــن
وئه خۆنه وه... بریک له سوچیکی
ته ریک ده گه رن تیکه لاوی یه کتر بن...
نا دۆنیا شوینیکی ترسناک نیه! ژیان
گه مه جاریکي پان و به رینه وئیمه
له مامه له دا، هه موومان یان کرپارین یا
فروشیار...!!

«نه فرهت»

نه فرهت له و ده عبايه ی وا منم بۆ
بیشـشـارمه وه؟ نا، نايشـشـارمه وه!
پرووداویکی ئاسایی بوو.

وه ک ئەو به ملیونان که سه وا پۆژانه
موبايل وته له فۆن به کار دینن؛ پۆژانه
ملیونان هیل ئە کریته وه وئه پچری... به
هه له یان به ئە نقه ست، ملیونان که س
له گه ل یه ک ئە چنه سه ره هیل
وئه پیچرن... پرووداویکی هینده
ئاسایی، بۆ بیر به ده ره نجامه کانی
ناکه مه وه؟... بۆ چ ده ره نجامی؟!...
مه گهر ئەوه نــــیــــه به داوی
لیبوردنی، کۆتایی دی... داوی
لیبۆردنت لی ئە که م!!

ملیونان که س پۆژانه
به هه له، موزا حیمی یه ک ئە بن ودلی
یه کتر ئە یشینن... به داوی لیبوردنی
، ئەم هه موو هه له نه خوازراوانه کۆتایی
دی و هه ره که ئە چنه وه کۆن وهیلانه
کانیان، په نگه هه رگیز، به خه ویش، بیر
له و پرووداوانه نه که ن و له ژیر
پیخه فه کاند، خوشه ویستته کانیا ن له
باوهش ده گرن و "باوک من باوک تۆی
نه دی"...

تەریکی کۆلانیکی تەنگە بە روچۆل، لە
 پەنای بینایکی پۆخاودا؛ کە لاوەیک، لە
 چۆلی شەقامیکی درێژ... لەم ھەموو
 دیمەننەدا، بیکیش، بەرەللا
 ، ھەراسان، سەرخۆش؛ مەست و یاخی
 ئەگەر... لەو دیوی ئاوی ئەو کانی
 پۆخمەو، لەو دیوی شۆرەزاری
 ترسەو، لەو دیوی ھەسارەکانی ئابرو
 وشەرەفەو، خۆم مەلاز داگەو بێ ئەو
 لە لاسایی کردن ئاوی ئەو کانی
 بترسم، پەردەکانی زەینم ھەلدریو...
 گوی شەل ئەگەر: بۆ نرکە
 ھەناسەیک، لە زەتی
 گوناھیک، ھەسەرەتی ئەسریک، خەونی
 درینی پەردە گەرە کچی... بۆنی
 ئارەقە مانداوی ئەتی جەستە
 پەشیمانی ئە دەم، نەشە دامرکاو
 بورکانی شەھووت... پەنجە ئە کۆتمە
 نیو سەنگی ھەزی کازیر
 نە کراو، مەمکی ئارەزووی باوھشی
 کچیک دیتە دەستەو و تیکە لاوی
 شالای خولیاو خەیاڵ و خەونی ئەبم،
 خەون... خەون... خەون... ئەمانە ھەموو
 خەونەکانی منن و تێگلاوی... ئەمانە
 ھەموو بەر جەوھنی تابلۆکانی زەینی
 من... تۆ بێ گوناھی...! خۆم
 ئەبێنمەو، وەک مروقییک، مروقیکی
 ماندوو، مروقیکی تەنیا، مروقیکی
 قۆتار؛ پیاویکی ھار...!

لە ئاوی ئەو کانی خۆم ئەبێنمەو، لە
 ھەبێتی قەشیک دا، ھەبێتی

ھیچ پێوستی بە درۆکردن نیە. ھەروا
 واروویدا بیری لێ ئەگەر مەو؛ ھەلەیک
 نەخووزراو... نانا، باشترە بێژم
 رووداویکی چاوەروان نە کراو... من ھەر
 بە تەمابووم پەقەمە کە ئەو کیژو
 ناسکە میمزام تاقی بکە مەو...!

ئەو کورتە پەنای و گەشتە دەستم
 و واتای ئەو پرسیارە... خۆی لیوان لێو
 لە پرسیار بوو "ئەو..."
 خواست... ئارەزوو. خەون و ئاواتی
 خنکاو، دەنگی کپ کراو، ئاواز... ئەو
 ئاوازی قەت نەبێستراوون؛ ھەر لە
 قۆرگ دەرنەھاتوو، خنکیندراوون...
 ھەموو ئەو ئاوازی ئەو پرسیارەدا
 پەنگیان ئەخواردەو... "ئەو...!"

پێوست ناکا چاوەرپی مۆجە
 بی، ھەر ئەو نە دە لاقەیک لە پۆختەو
 ئاوازی، چەنی زەینت کراو بێ
 وکیلۆنە کان دلت ھەل نەپیک...
 ھەر ئەو نەدی پوانینی بۆبەر
 دە لاقەیک، یا جۆلە سێبەریکی
 کۆنچ دیواری، ئاوردانەو
 فیکەیک، ھەناسەیک... ھەر ئەو نە
 بەس بوو؛ ئەو ھەموو ئاوازی
 خنکاوانە، لەو پرسیارەدا، بە ھەبێ
 زەناو، خۆی ئەو کەنە ژوورەو...! لەو
 دیوی پۆخمەو، لەو دیوی ئەو
 پەردانە زەینم، و، خۆم ھەشار ئە دەم،
 لە فەزایکی بەرەللا و بێ سنووردا، لە
 درزی دە لاقەیک، ناودرگاییک، لە پێچی

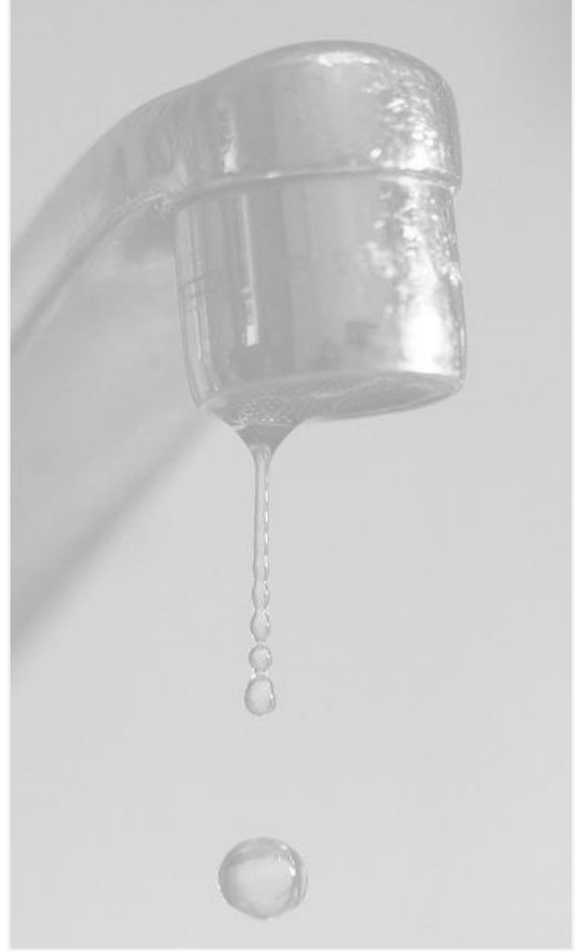
زووخاو لیاوه نه وه ئه چۆری...میشکم
پیمه وه دیاره کرم لیبی داوه و
هه ئه ژبون...میشکم یه کپارچه کرمه،
تویکله که ی کرمه، ده ماره کانی ههر
کرمه، کاکله ی...ههر کرمه...ئای
نه فرته، نه فرته له ئاوینه کان، نه فرته
له خه ونه کانم، له خولیاکان...نه فرته
له و میشکه، نه فرته له و خوینه ی له و
ده مارانه دا ئه خولیته وه... نه فرته له و
په رده مه لعۆنانه ی وا خۆم له و
دیوانه وه داشاردوه... نه فرته له و
ده عبایه ی وا منم!!

سه یفولا ساعیدموچشی

دۆبرونه گریس... خۆمی لیبی نریک
ئه که مه وه، پراسه ت ئه پروانه مه
چاوه کانیسا، بۆنی ئه که م، ئه چمه
پیشه وه، لیوم ئه سویمه سه ر لیویه وه
، گوی رانه گرم له نریکه ی
هه ناسه کانی، تریه ی دلی، ده ماره کانی
ئه بینمه وه، پریک وه ک ده ماره کانی
خۆمن؛ له جیبی خوین ئاگر، دوو که ل و ته م
ومژ ئه سوپیته وه... گر ئه گرم ههر وه ک
ئه وه هه یکه له ی نیو ئاوینه که... هه ناسه
ئه کیشم، دوو که ل ها کاکا
بمخنکینی... ئاگر شه ماله ئه کیشی وله
نیو ئاوینه که وه په لامارم ئه دا، ها کاکا گرم
تی به ربا... خۆمی لیبی دوور ئه خه مه وه،
لیبی ئه ترسم، بوی ئه پروانم و ئه ویش لیبی
ئه پروانی... ورد سه یری ئه که م، هبیچ
سیمای مروقی پیوه نابینم. چنگ
ئه کۆتم، ده ماره کانم هه ل ئه کۆلم و دینه
ده ستمه وه، لیخن؛ چلکن؛ خویناوی...

و تا ئىي دوور بىكەومەو، زىزىي، وەك
خىوھتىكى چرچۆل، ئازاي لەشى بتەنى و
ھەيبەتى پىشووى بگۆرپىت. دلىابوونى
نەدەويست، ھىشتا جىكەى قوفلە
ناوھندييەكەى لە گويمە دەزرىنگايەو.
ئەورۆ شەش رۆژ بوو پياسەى ئىوارانم
نەکردبوو و تەنھا بە كارى رۆژانەمەو
سەرقال بووم. پياسەى ئىواران بۆ
تەندروستى باشە، دل و دەروون پارا
دەكات. ئاورپىك بۆ دواو دەدەمەو؛
ويكراى گلۆپەكان كوژاونهتەو و تەنھا
نىئۆنى سەر شوشەى نووسىنگەكەم
داگىرساون. موبايىلەكەم دەردىنم و
تەلەفوونەكەى مالەو دەخەمە سەر سەما:
"كەمىك درەنگ دىمەو، ئىو نەكەتان
بىخۆن."

«بورجى بايىل»

قەرەبالغىيەكەى رووبەرووم سەيرە!
ماشىنىكى پر لە كوولەكە ئاپۆرەى گرتووه.
- كوولەكەى جوانمان ھەيە .. ئەلئى رۆحى
بەشەرە!
رۆحى بەشەر! تۆ بلىي رۆحى بەشەر نارنجى
بى و من نەمزانيبى؟!
نازانم چۆن وەلامى ئەو ھەموو موشتەرىيەى
پى دەدرىتەو و ھاوكات، فرىاي
بانگەوازش دەكەوئىت. بە وردى لئى

داستانى دىتنەوھى بابەت و بىرۆكەى
يەكەمى چىرۆكەكانى ئىرە، لە داستانى ھىچ
ھەرىمىكى ترى دنيا ناچىت. وەك ئەوھى
خۆ بىكەوى و لە خەزىنەيەكى گەورەدا بۆ
زەنگيانەيەك بگەرپىت. بۆ ئەمەبەستە،
ھەمدىسان دەبوو لە ماشىنەكەم جيا بىمەو،
دووبارە ھەستى رىقىيىكى نىوهرى دامبگرى

دیداری چند هاوری، قاوویه کی ئیسیپرسۆ و ئەگەر بەختەوهر بۆ سووژیه کی باش نیچیرمه؛ شهوگاری پاییزیش بیگومان دهیخه ملیئیت. ده بمه تیزاب و به ناخی دیمه نه کانی دهرووبه رما رۆ دهچم. گویم قولاغ ده کهم، تیوتیهی نیگام ده دهه، ههستم راده گرم و پنتک به پنتک له دۆزیک ده که ریم سه ره داویکی تیدا بدۆزمه وه.

- سه لام کا که یوان.

هوشیاری هاوریپمه. هه مان دووچه رخی سالانی زوی پییه. چ چاوبرسی! نیوهی بانه ی له سه ر تا پییه، که چی هیشتا هه ر کلاسیک ده ئاژوی! چریکه که قاجی چه پیشم ده گریته وه. ده لئی تیژبریکت پییه به لالوقی قاجمای ده هینی و تا مووره غه ی پشتم ناوه ستیته وه. پشوویه ک ده گرم. هوتیل سامان شانی له منه. دارته له که ی تهنیستی وه ک نیزه کی جهنگاوه ریکی که ونینه له په نایدا چه قیوه. کاتیک ئەم هوتیله چیکرا، بۆ ماوه یه کی دووردریژ بوو به دهسته واژه ی سه رزاری دانیشتوانی شار، به لام ئیستا، ئیستا که م ناوی نایات و ئەوه هاوچه شنه کانین سه ر له ئاسمان ده سوون. بانه، له دۆخی تازه لاویدایه؛ کتوپر بالای کیشاوه و به ره به ره خه ریکه سمیلی بۆر و دهنگی گر و، به ژنی ده شنیتته وه.

ده پروانم و تا ئەو شوینه ی بۆم ده گونجی سیما و ئاکاریان به زیهنم ده سپیرم؛ رۆژیک له چیرۆکیکما به دهنگمه وه دین و یارمه تی چینی ته ونه که ییم ده دن. چریکه یه ک به قاجی راستما ده گه ری و له مووره غه ی پشتما ده مؤلیت.

هۆی بی جووله ییمه؟

نازانم.

سه یران نابه دل ته له یفونه که ی داخست. هه میشه وا بووه و قهت له نۆرم ناکه ویت. شه وان پیی ناخۆشه درهنگ برۆمه وه. هه ز ده کا پیکه وه سه ره که به چین و له قه ره بالغیا وه بیچین.

"بییییییب!"

- ئەوه هۆشت له کوپیه کابرا!؟

ئەم موتورسوارانه بۆ هاووژاون؟! ویژه ویت، وره ور؛ ده لئی په لاماری هیلانه که یان دراوه! تا ده گمه کافه کاژه، ده بی بیست خوله کی تر ده وام بینم. پیم هه لدینم و چریکه کان تیده په رینم. بیری بابه ک ده که ومه وه؛ بیته و، قاوه ی ئیسیپرسۆ و لیدوانی کافه لوتفی نییه. ژوماره که ی ده گرم؛ "مۆشته ره کی مه وریدی نه زه ر، ده ر ده ستره س نه میباشه د." ئە غله ب ئەم ژنه دهنگناسکه وه لام ده داته وه. ئە مشه و نۆره چیرۆکه م. پیاسه یه کی ئیواره،

دهکهومه بیری جووله که کانی سی ههزار سال له مهوبه. سی ههزار سالی ره به ق. شیوازی پارهبه قهرزدا نه کانیان له گه ل ئیستای ئیره دا به راورد ده که م؛ گۆرانکارییه کی ته وتویان به سه ردا نه هاتوه. ته نها جووری دراوه کانیان گۆراوه و به س:

"جووله که که داوینی عبا ته ستوره خه تخه تییه که کی کو ده کاته وه و له سه ر کورسییه گویزینییه که داده نیشت. ریشه پانه خه نه ییه که کی له مست ده گری و سی/چوار جار هه لیده سه رینیت. پاشان به نه نگوست، بری یاری به نه رمانکی گویچکه کی ده کات و بزه ی ده کاته وه و، له تاپوی سه رمیژه که ده روانیت. گلینه کانی چه ندین جار هه راو و ته نگ ده بنه وه. هیشتا دردۆنگی له نیگای نه تاراوه و له ده لاقه ی چاوه کانیرا، رووپه ری تاپۆکه و سیمای هه لچرووسکاوی وهرزیره که کی به رامبه ری هه لده سه نگی نیت. پاشان ده ست ده با له چه که جه ی میژه که کی به رده می کیسه یه کی مه خمه لی بچووک ده ردینی و گریکه کی شل ده کاته وه و هه لیده ریژیتته سه ر میژه که. دوای ماوه یه ک هه لبه زین، لیره کان داده مرکین. خوړ له ده لاقه به رزه که کی هو لی عیماره ته که وه به پارچه ونبووه کانی خو ی شاد ده بیته وه و په یتا په یتا هه لده بریسکیته؛

سه یران نه یوت ئەمه بینه وه، ئەوه بکره، ئەوهشت له بیر نه چیت؛ هه ر خیرا ته له فوونه که ی داخست و په یوه ندییه که مانی پچری. چریکه که تا دی به ته وژمتر ده بی. جاروبار ده بی پی پی بو رابگرم و هه لویسته یه ک بکه م. ده لپی گرییه ک له مووره غه ی پشتما ده له مه ی به ستووه. وه ک ئەوه ی چنگالیکت له ناو قه دی رشته ی ده ماره کانم خستبی و پر به توانستی خو ت باتدابی و تا ته واو نه تگلۆلاندبی، ده م به ده م هه لتیپچایته وه. ئەم کرده یه گشت رایه لی ده ماره کانی کیشاوه و له لووتکه ی لیکپساندا هیشتونیه تییه وه. له به رده می ریواربانکه کاند پشوویه ک ده گرم. سه رله به ری روژ تا ئیواره ئەم شوسته یه جمه ی دی. ده رگای بانکه کانی ئیره به چوارچیوه کانیان نامۆن، که چی هیشتا تموخی ئەم موشته ریانه ناشکی و ئان به ئان ئەنگووستیان له سه ر دوگمه ی ده زگاگان ده سپرینیت.

"وام نامه حدود با کارمۆزد هیجده ده رسه د!"

"وام پانسهد میلیۆن ریالی با شه راییتی بازپه رداختی عالی!"

"..."

نووسینگه کانی خانووبه ره. تاقوته را
دانه خراون و له دهمودووی مردوو ده کهن.
لیره وه هالاوی که ساسیه که یان ده ژنه قم؛
بۆنیک له قوماشی کاسپییه که ی خۆم.
تامیک له هه مبانهی بژیوییه که م!

- سه لام کاکا!

- سلاو کاک جه واد؟ حالت چۆنه؟ ئه وه بۆ
لیره ی؟!

- وه لالا چ بۆشم، دیسان وه شوون مائی
ئیحاره وه م.

- ئه ی ئه و ماله ی بۆم دۆزیته وه؟!

- وه لالا کاکا وه ده دردم نییه خوارد، فره گران
بوو.

"..."

جه واده، موشته رییه که ی ئه مپۆم؛
چوارشانه یه کی بالابه رزی مووکال، به تاقه
قاچیک و جووتی چپوشه قی ئیستیه وه.
هیشتا سه رگوزه شته تاله که ی به ری نه داوم
و وه ک سیپال به سه ر گیان و رۆحما
تلیسا وه ته وه که چی وه ک جنۆکه له به ر
ده ممدادا سه وز بۆته وه و
دوو کانه و دوو کانیه تی:

- کاکا مائی ئیحاره تان هه یه؟

- جا بۆ له ده م ده رگاوه؟ ته شریف بینه ژوور.

لی هینه ناخایه نیت هه سته ده کا پارچه کانی
له شی، بیبه زه بیانه له هیلکه دراون و
توزالی جه سته یان وه رینراوه و بیده ماخ
که وتوونه وه.

- یه ک .. دوو .. سی .. چوار .. ، .. ئه مه ش
دوانزه، ئه م دوانزه لیره یه بۆ شه ش مانگه.
ئه گه ر پاش ئه و ماویه نه تتوانی
بیانگه رینیته وه، مال و مه زراکه ت هه راج
ده کری و به هره که شی ده بریت.

موشته رییه که به ئه سته م له به ر ته وژی
سه رمای کولیرگازییه که هه لده ستی و
ده ست ده با چه ک/پووله که له به رپوه به ری
بانکه که وه رده گری و، دوا ی سپاس و
پیزانییکی زۆر، پاشه وپاش ده کشیته وه و
شانه کاته وه به ناو گه رمای تاقه تپرووکینی
شه قامه که دا.

کاتیک به خه ستی لیره داده بریم و هه وساری
خه یالم به رده ده مه وه، ژانی چریکه که شم
هیور ده بیته وه و مه یلی هه نگانانی
دوو باره م ده بزویت. ته ونی سه ره تایی
چیرۆکه که م به دلله و ئه گه ر که می تراو و،
بری ره مزای بکری، له وانیه بیر له
بلا و کردنه وه ی بکه مه وه. چرای سه ر
چوارپریانه که سه وزه. به هه له داوان شه قامه
لاوه کییه که ده برم و پی ده نیمه سه ر
شوشته که ی ئه وه برم. ده گمه به ر راسته ی

- داستان دیری براگم، نویسنده ی گهره که.

- ئیتفاقه ن من ئاشقی ئەم جوهره داستانانه م.

کارم داستانە. ئەگەر هوسەلت هەبێ و
بتوانی داستانە که تم بۆ بگێریتەوه، لهوانه یه
بتکه مه کاراکتەری سەرەکی داستانێکی
باش.

- خالوو واز بینه! داستان چ فایده دیری؟ من
مالی ئیجاره م گهره که، ئیجاره!

- ئیتفاقه ن قازانجی زوره. پاداشته که ی،
مالیکی ئیجاره ی شیکه به دلی خۆت!

- یه عنی ئەگەر من داستانە که م تاريف
بکه م، تو مالیکی ئیجاره م بۆ دهستوپا
ئە که ی!؟

- دلنیا به، من هه موو سه عی خۆم ئە که م
مالیکت دهسکه وئ به دلی خۆت.

- چته ور شرووع بکه ی ن؟

- سه ره تا خۆت به خوینه ران بناسینه، دوایی
داستانه که ت وه گێره.

- فره خاسه. ئه ه .. سه لام ئەزیزان. وه ختان
به خیر. ئەگەر گهره کتانه من بناسن، ئەمه
شناسنامه ی منه: من ئینسانێکی به دبه ختی
چولاغم. ده رمانده یه کی بپيام. یی که سی
بیسوودم. سه رباری مه ردوم و جامعهم.
وه ده رد هیچ شتیگ ناخوهم. هه تتا ناتوانم

- هه ر لیره باشه، پله ی موغازه که تان
بو له نده، بۆم سه خته بیمه ناو.

- ئە ی من چکاره م برا، دا پیت هه لینه ..
ئە ها .. هیتواش .. ئە ها .. زۆر باشه ..
سه رامیکه کان لووسن .. وریابه نه خزییت.
- مه منوون کا کا.

- مه منوونی ناوی برا، فه قه ت زه حمه ت
بکیشه له سه ر ئەم سه نده لیه یان دانیشه.
ئە مه یان به من نزیکتره.
- ده سخۆش.

- به له هجه تا دیاره خه لکی بانه نیت؟

- بانه یی نیم وه لی یه جوورایی بانه ییشم!

- یانی چی!؟

- یه عنی هه م بانه ییم و هه م بانه ییش نیم!

- کونجکاوت کردم، ئە کرئ که می شی
بکه یته وه؟

- وه للا برار من له کم، ئە هلی بۆروجی رد م،
لۆرستان! وه لی خه یلی وه قته هام له بانه.
هه تتا یه جوورایی له خاکی بانه ریشه م
ده وان دووه!

- ریشه!؟

- به لی، ریشه. پایه کم له ئاربه با ده فن بووه!

- پایه کت له ئاربه با ده فن بووه!؟

- زينده گيم برار، ئەو زينده گييهى له بان قوللهى ئاربه با دهفنم كردوو.

- داواى لىبوردين له وهى ئەتگيرمه وه بۆ ئەو بيره وه ريبه ناخوشانه.

- نا كاك، ئەگەر مالىكى ئىجاره م بۆ گيرباني موشكل نييه.

- دلنيا به يارمه تيت ئەيه م.

- قهولى بونگادارى يا داستانويسى؟

- قهولى داستانويسى!

- ئاخىر من مالىكم گه ره كه له تهك ئينسانىكى يه كيا هه ماههنگ ييت؟

- هه وئە دەم رازيتان بكه م.

- پهس ئەلانىش ئوميدى به زينده گى ماوه!

- هه رجور ليكى ئەدەنه وه. من ناچارتان ناكه م داستان كه تانم بۆ بگيرنه وه، به لام ناشيشارمه وه كه موشتاقى گوڤگرتنم.

- كاش له مه كانى ئيتتفاقه كه بووينا به برار و له ورا ماجه راكه م ته عريف بكردايه.

- حهز ئەكهى بچيته وه سه ر ئەو شوينه؟

- چ ته ور؟!

- ئەيزم دوست ديري بچيته وه بۆ مه كانى ئيتتفاقه كه.

شه لوارىكى ناقاييل بكه مه پام. سۆب كه بيدار ئەوم، ئيتتدا فكر له و رووزه ئەكه مه وه ئەبى چ بكه م؟ چۆن كاره كانم ئەنجام بده م؟ چۆن حه مام بكه م؟ چۆن لىباس بپوشم؟ چۆن له ته به قهى دۆوه مى ماله كه مه وه به راپلله بيمه خوار؟ ئەسلەن ئەگەر له مال دهر بچم وه كوره بچم؟ چ كارهيلئ ئەتوانم ئەنجام بده م؟ چ كه سه يلى ئەتوانم ببينم؟ چ شه خسه يلى ته حه موولى من ده يرن؟ ئايا ره فيقى حازر ئەوى وه ختى ئەپراى من دابنيت؟ خسوسه ن بۆ شه خسيكى بى پوول و په لهى وه ك من؟ .. خالۆ ئەمه كافيه؟

- نا، ئەگەر زه حمه ت نييه كه ميك زياتر بدوى.

- چى بهوشم؟ سوئال بكه برار!

- ئەى حقوقى مانگانەت هه يه؟

- به لى، وه لى فره ناچيزه، كه فافى زينده گى نادات.

- ئەى بۆ نالىى مردوويه كى موته حه پرپىكم و خۆت خه لاس ناكهى؟!

- هه ر وه سه .. له م زينده گيه نه فره تيه ته نها بدؤبدؤيه كم بۆ ماگه تۆ و بهس، به يه ك پا و ئەم دوو چه وشه قه سه گمه زه به وه!

- ئەى كاتىك سه يرى رابوردوت ده كهى چى ئەبينى؟

بهره بهر خری مانگ له بابۆس مه ودا ده گری و به ره و عهرش هه لده کشیت. برپک لیی ورد ده به مه وه و نه خشی سهر رووپه ره که ی تاووتوی ده که م. له سیمای پیریکی نوورانی ده که پریم و پتر پیوه ی هه لاوگیر ده بم؛ تریفه که ی هیند به هیزه چاوه کانم به شه واره ده خات و پیم هه له نگویت. ره ته ل ده به م و هه نگاویک پیشتر هه لئه دیرریمه ناو جوگه له ی قه راغ شوسته که. که له که ی ته ژنوم ده زیرینی و مووچرکه کانی مووره غه ی پشتم، له بیر ده چنه وه. له ملاولای خوم هه لده پروانم و به ته ستم دیمه وه سهر پی. به ره ده ستم پرووشاون و خوینیان تیزاوه. چیت ناپروانمه ئاسمان و هه ولده دم به شه له شه ل هه نگا و بنیم. ده /پانزه شه قاو به ره و پیش ده جوولیم و ده مه وجی هورنی تاکسییه ک رامده گری.

- شه قامی بیمارستان!

خودا وه یحه سینی وه ک من ده حه سینیته وه. خوم ده خزیمه ناو بیشکه یه که وه و ده سته پرپازنه که ی دایکم ده که ویتته رازه ندنم. به ره به ره زیره ی که له که ته ژنوم هیور ده بیته وه و گوی بو ئاهه نگه راکه فارسییه که ی تاکسییه که راده گرم؛ شوپیره گه نجه که سهر له نجه که وتوته وه.

- نا برار، به عدنه شوونو فتم ههر له و بانه ده فیان کردوو. وه لی موتمه ئیننم بووگه ته غه زای سه گه یلی ته مه نته قه!

- وه ک ئاگادار بی، ئیستاش ئاربه با مینی لی ماوه؟

- خالوو گیان ته لانیش پره له مین. په نجاه/شه ست سالی دیکه ش کیفه کانی کوردستان پاک ناو. له چه ند نه سلی ئایه نده شا ههر قوربانی ته سینئ.

- باشه ته م هه موو مینه بوچی؟

- چون بوچی خالوو؟! بو مؤهافیزه ت!

- مؤهافیزه ت له چی؟!!

- له م کیان و سهرزه مینه.

- خو ئیره خه تی سفری مه رزیی نیه! تازه ته گهر خالی سفریش بی، خو ته وه نیه له زوربه ی ولاتانی دنیا مه رز بوونی مه تریالی خوی له ده ست داوه، چ بگا به وه ی مینرپژیش بی؟!!

- ئاخه برار ته وان دشمن ده روونی و بیروونیان نیه سه!

- ته ی ئیمه بو هه سمان؟!!

- چوو زانم خالوو! چوو زانم! من ته نها مال ئیجاره م گهره که، مال ئیجاره!

پشتم به تهوژمتر دهبن. خیری کرینی
رۆژنامه کان ده به خشمه وه. کافه کاژه چهند
ههنگاوی تری گه ره که. سهیران
ته له فوونه کهی - بیئه وهی داوای شتی بکا -
داخست. ژنیکی گه نج شان له شانم ده کوتی
و نیو خول ده سووړی. گورج ته ویلی
تیکده نی و مه و دام لیده گری. "شکهستی ..
مۆزحه کی .. ئیستیقلال". ده گه مه بهر
دواخانه یه ک. ده رگا شووشه به بنده کهی کافه
کاژم به جی هیشته وه. وه رده سووړیم و
مووچر که کانی پشتم به یلاقم ده که ن. خۆم له
توونا و توونی پیلکانه کانی کاژه ده دم.
مۆسیقای فارسی ناو هۆله که و پره وری
ئۆتۆمۆبیله کانی شه قام ده خنکی نی. یه ک،
دوو، سی گه نج و هه ر یه کیان به تنها
له سه ر میزیک کی چوار که سی دانیشته ون.
هیچ کامیان سه ر یان له سه ر موبایله کانیان
به رز ناکه نه وه. ده چمه سووچه ته ریکه که ی
خۆم و له سه ر کورسییه کی دارین
داده تلیسیم. دووباره ژووماره که ی بابه ک
ده گرمه وه: "موشته ره کی ...". دیسان هه مان
خاتوونه. "شوخییه .. رۆئیایی .. بارزانی".
گار سۆنه که ده زانیته به چی سوکناییم دیت؛
ده بل ئیسیپرسۆیه کم له بهر داده نی و
تیزه بزه یه کم ئاراسته ده کات. وه لام
وه ر ناگریته وه. ده فته ره که ی باخه لم
جینگلیه تی. چ پره ه ست فارسییه که ی

به هه وای ریتی مۆزیکه که، شه پۆلۆچکه به
له شیا تیده په ری. هه سته ده که ی مه چه کی
ژنیکه و ناوه ناوه باز نه یه کی زیپی پیدای
تیده په ری.

له بهر کتیبفرۆشی ئایه بنده داده به زم. دوو
ریز نا، چوار ریز ئۆتۆمبیل سه ر یه ک
که و توون و لمۆزیان له پاشه لی یه ک جووت
کرد وه. شه قامه باریک و زه رده له که
برستی نه ماوه. له ژیر تایه ری ئه م ریژه
تۆتۆمبیله دا هانکه یه تی. ده گه مه بهر
پیشخانی کتیبفرۆشییه که. رۆژنامه کان
له ده م پیشخانه که دا ده سته چن کراون و
سنگیان به ره وروم هه لئاوه:

"شیکهستی خیفه تباری بارزانی"

"شوخییه موزحه کی رینفراندۆم"

"پایانی رۆئیایی ئیستیقلال"

"..."

یه ک به یه ک تیترو سه ر دیپی وتاره کان به
به ر چاوما ریژه ده رۆن؛ هه ر یه که و چه ندین
جار. بۆته وهی به زه نیان بسپیرم و دواتر
بیانکه مه سووژه ی چیرۆکه کانم، هه ولئیک
ئه و توویان ناوی. هیند به زه قی سنگی
لاپه ره ی رۆژنامه کانیان رازاندۆته وه ده لئی
گه ر دنه ندی خشلن له سه ر مه رمه ری
سنگیک کی به فرین. به ره به ره چریکه کانی

نه مانتوانیوه به شیوهیه کی شیوا، له سه ر بناغه ی قه لاکۆنه که ی شار چیی بکهینه وه و وهک ناسنامه ی شاره که مان به دنیای بناسینین. هه موومان ده زانین که هیچ ولات و شاریکی دنیا نییه پیکهاتهیه کی په مزوایان نه بی و وهک ناسنامه ی ده قه ره کانیا ن نه یانناساندییته؛ ته نها ئیمه ماوین که سه ره پای میژوویه کی دوورودریژ و خاوه نداریه ته کی کولتوریکی مه زن، نه مانتوانیوه په مزیک بو شاره که مان رپو بنیین و خومان هه لکیشینه ریزی شاره ناسنامه داره کانی جیهان.

به پریزان!

ئیسنا که به هیمه تی هه ندی له پیشه نکه دلسوژه کانی شار توانیومانه له دلی سووتمانی ئه م قه لاکۆنه وه دووباره بورجیک بونیاد بنیینه وه و بیکهینه ناسنامه و فه خری شاره که مان، هیوادارم دیسانه وه شه ره ده ندووه که کانی چون: شاری و لادییی، گه ره کبازی، تا قمو ده سته چیه ته و ئالاگه ریه ته نه بنه هوی ئه وه ی که وهک سالانی زوو رانواندنی ئه م پیکهاته گرنگه په کی بکه وی و دووباره بمانبه نه وه بو سه ر خولگه بیسه مه ره که ی رابوردوومان. به و هیوایه ی ئه مجاره یان، به گیانیکی له خۆبوردوو و به میشکیکی پرئه زمونه وه

ده لاوینیته وه ئه و گۆرانیبیژه. گه نجان هیشتا سه ریان نه وییه و شاشه ی موبایله کانیا ن ده تریفینیت. پینووس ده خه مه سه ر لاپه ره یه کی سپی. وشه دیت؛ وهک کانیاویکی وشکارو سه رچاوه ده گریته. وهک زامیکی کۆن ده کولیته وه و به ستینی لاپه ره که ده خووسینیت:

(شه ره فخان که کورسییه کی له ریزی پیواماقول و ریشسپی و گه وره کانی شار بو ته رخانکرا بوو، به ئه سته م له جیی خوی هه ستا و پشتی راست کرده وه و به یارمه تی گوچانه نه خشیندرا وه که ی، خوی گه یانده پشت تریبۆنه که. به رله وه ی ده ست به قسه بکا، چاویلکه چاوبازنه ییه کانی له باخه لی ده ره ینا و ئه و حه شیمه ته ی پی به سه ر کرده وه که تا بهر بینا چه ندقاته کانی ئه و بهر کشابوون و ئالا ره نگا وره نگه کانی ده ستیان که رویشکه ی ده کرد. قومیک ئاوی له په رداخه نانوکه خوارده وه و کوکییه ناو مستی و وتی:

خه لکی به شه ره فی شار!

ئه مپو ئیمه لی ره کو بووینه ته وه تا خه ونی له میژینه ی ئه ژداده کانمان بینینه دی و په رده له سه ر بینایه ک لاده ین که له قوناغه جو ره جو ره کانی میژووی ئه م هه ریمه دا

یه کی دی وتی:

- شین رهنگیکی له بهر دلانه، با بورجه که به مرهنگه ئاسمانیه پرازیته وه.

- سهوز رهنگی ژیانه وهیه، سازکردنی ئهم بورجه، خالی وهرچه رخنایکی گرنه بۆ شاره که مان؛ با به رهنگی سهوز وه پرازیته.

..هه ریه که ی شتیکیان وت و بوو به ههراوه هوریا. شه کانه وهی ئالاکان تا ئهو ئاسته پهره ی گرت که دهتوت ره شه بایه کی چه توون هه لیکردوه و پیناچی بهم زووانه دامرکیته وه.

په ناده ستیه که ی شه ره فخان، کۆنه جوویه که پیر بوو؛ ده می برده په ناگوئی و تارییژه که و به دهنگی بهرز وتی:

- بورجی باییل! بورجی باییل پر به پیستیه تی. ئهم بینابه رزه جگه له مناوه فه رامۆشکراوه، هیچ ناویکی تری لی ناکالیته وه!

*کتیپی "سه رده می دیرین"، به شی "به دیهینان"، ئایه تی "یازده".

رزگار لوتفی

لیره کۆ بوویتینه وه و ویکرا به پیر ئهم رووداوه گرنه وه هاتییین.

ئینشائه لالا.

25 ی 9 ی 1413 ی کوچی هه تاوی.

هیشتا شه ره فخان کاغه زی وتاره که ی نه پچا بۆوه که یه کی که له ناو جه ماوه ره که وه دهنگی هه لبری و وتی:

- ئیمه دانیشتووی گه ره کی سۆرانین که ده که ویتته رۆژه لاتی شار، ئهو بورجه ی دروستتان کردوه روو به ئیمه ده لاقه ی تیا نییه!

یه کیکی دی بۆی ستانده وه و وتی:

- به ره و باکووریش ده لاقه ی تی نه گیراوه.

یه کی دی وتی:

- له جیا ناوه که ی، با مینۆمینتی چه کوچ و داسی له سه ر بچه قینین.

یه کی تر وتی:

- ئیمه زۆربه مان موسولمانین، ئه گه ره به دیموکراسیش بی ده بی مینۆمینتی مانگیکی سی شه وهی له سه ر دابنریت.

 photostimme